

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Άγιως
Μνήμη

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' * ΕΤΟΣ ΝΒ' * ΤΕΥΧΟΣ 43 * ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Περιοδική Έκδοση
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΝΒ'
ΤΕΥΧΟΣ 43
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου κυρός ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128-22018
Fax: 28220 83037

Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις: www.imks.gr
Email: info@imks.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: 082492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος: 390/54013303

Ἡλεκτρονική ἐπεξεργασία - Σελιδοποίηση:
Ἀντώνιος Βακάκης, Θεολόγος -
Γραμματεὺς Ἰ.Μ.Κ.Σ.

Ἐπιμέλεια κειμένων:
Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπατσάκης

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΣΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΠΡΩΤΗΝ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΚΥΡΟΥ
ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΓΑΛΑΝΑΚΗ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΟΝ

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης θλίψει βαθυτάτη ἀγγέλλει τήν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου.

Τήν Μεγάλην Τρίτην, 30ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ., τό ἀπόγευμα, τό σεπτόν σκῆνωμα τοῦ μεταστάντος θά ἐκτεθῆ εἰς προσκύνησιν εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κισάμου.

Τήν Μεγάλην Πέμπτην, 2αν Μαΐου ἐ.ε., μετά τό Ἀρχιερατικόν Συλλεῖτουργον, καί ὥραν 12.00 μεσημβρινήν θά τελεσθῆ ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία εἰς τόν ὡς ἄνω Ἱερόν Ναόν.

Ὁ ἐνταφιασμός τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου θά λάβῃ χώραν εἰς τόν προαύλειον χώρον τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κισάμου.

Παρακαλεῖται ὁ λαός τοῦ Θεοῦ ὅπως μετάσχη εἰς τό πένθος τῆς Ἐκκλησίας καί εὐχεται ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Εἰρηναίου.

Ἐν Ἡρακλείῳ, τῇ 30^ῃ Ἀπριλίου 2013

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, συνελθοῦσα εἰς ἕκτακτον σύσκεψιν ἐπί τῇ εἰς Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ αἰοδίου Μητροπολίτου πρῶην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου, ἐν Ἡρακλείῳ σήμερον, 30ην Ἀπριλίου 2013 καί ὥραν 12.00 μεσημβρινήν,

α) εἰτέλεσε Τρισάγιον ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἁγίου Μηνᾶ ὑπέρ ἀναπαύσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν δικαίων καί τῶν ἀγίων,

β) ὤρισεν, ὅπως ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία τελεσθῆ εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κισάμου, ὅπου θά γίνῃ καί ἡ ταφή, τήν Μεγάλην Πέμπτην, 2αν Μαΐου ἐ.ἔ. καί ὥραν 12ην μεσημβρινήν. Πρό τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας θά τελεσθῆ Ἀρχιερατικόν Συλλεΐτουργον, καί

γ) ἀπεφάσισεν, ὅπως τό μὲν πένθος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης φέρῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. Εἰρηναῖος, τόν δέ ἐπικήδειον ἐκφωνήσῃ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου.

Ἐν Ἡρακλείῳ, τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 2013

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης

Τρισάγιο στή μνήμη τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου κυροῦ Εἰρηναίου τέλεσε ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος

Τρισάγιο στή μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχη πρώην Κισάμου καί Σελλίνου Εἰρηναίου, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη τό πρωῖ τῆς Μεγάλης Τρίτης σέ ἡλικία 102 ἐτῶν, τέλεσε ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, μετά τή Θεία Λειτουργία, στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου τοῦ χωριοῦ Ἁγίων Θεοδώρων Ἰμβρου, ὅπου εὐρίσκετο γιά τή Μεγάλη Ἑβδομάδα καί τό Πάσχα.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Ἰμβρου καί Τενέδου κ. Κύριλλος, ὁ Μητροπολίτης Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρας, ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος κ. Μάξιμος, κληρικοί καί πλῆθος πιστῶν.

γαπητοί μας πατέρες, φίλοι και αδελφοί,
 Την πρώτη Σεπτεμβρίου του 1960 εκδόθηκε για πρώτη φορά, σέ 16σέ-
 λιδη μορφή, τό πρώτο τεύχος τής περιοδικής εκδόσεως τής «*Ιεράς Ἐπισκοπῆς*
Κισάμου & Σελίνου» «**ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ**», ὑπό τήν πεπνυμένη μέριμνα
 τοῦ χαρισματοῦχου Ποιμενάρχου τής, ἀοιδίμου σήμερον Μητροπολίτου, κυροῦ
 Εἰρηναίου Γαλανάκη.

Ἐπί σειρᾷ 5 δεκαετιῶν τώρα ἐξακολουθεῖ νά στέλνει τό εὐαγγελικό μήνυμα
 τής σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, καθώς «*Σωτήρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός*» (Ἰωάν. δ',
 42), καί νά καλεῖ τόν λαό τοῦ Θεοῦ σέ γνωριμία καί κοινωνία μέ τόν Λυτρωτή
 πάσης τής κτίσεως.

Καί νά πού ἔφτασε ἡ στιγμή τοῦ ἀνεξίτηλου χρέους καί τής μεγάλης ὀφειλῆς
 γιά τό Περιοδικό αὐτό, νά φιλοξενήσει στίς σελίδες του τά τής ἐξοδίου πορείας
 τοῦ Ἰδρυτοῦ του, τά τής ἀναλύσεως ἐκ τής παρούσης ζωῆς καί τής παρουσίας του
 εἰς τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ, γιά νά προσφέρει ὡς τίμιο δῶρο ὅσα ἐπί μισόν αἰῶνα
 καί πλεόν ἐκήρυττε διά βίου, ὅσα συγκροτοῦσαν καί συνέιχαν τήν μοναδική προ-
 σωπικότητά του.

«*Τό ἔργον τοῦ Μητροπολίτου Εἰρηναίου Γαλανάκη ἀποτελεῖ τήν ἀπόδει-
 ξιν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας διά τόν ἄνθρωπον*», σημειώνει
 Ἰακωνικά καί πολὺ εὐστοχα ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός ἡμῶν Πατριάρχης κ.κ. Βαρ-
 θεολομαῖος, κατά τήν ἐπίσκεψή Του στόν «παππού τῆς Κρήτης» τόν Ὀκτώβριο τοῦ
 2009, στήν κατοικία του στήν Χαλέπα.

Στόν τόπο ἐκεῖνο πού προτίμησε νά ἀποσυρθεῖ γιά νά ἀφιερωθεῖ στήν προ-
 σευχή, τήν ἀσκησι καί τήν Θεία Κοινωνία, μετά τήν ἐθελούσια παραίτησή του
 ἀπό τά Ποιμαντικά καθήκοντά του τόν Αὐγουστο τοῦ 2005, ἕως καί τήν ἡμέρα
 τῆς κοιμήσεώς του, στίς 30 Ἀπριλίου 2013. Ἐκεῖ ζοῦσε, «*μεταξύ Οὐρανοῦ καί*
γῆς», κατά τήν ἔκφραση προσφιλοῦς του προσώπου, προετοιμαζόμενος γιά τό
 μεγάλο ταξίδι τῆς αἰωνιότητος καί δεχόμενος τήν ἀγάπη, τό ἐνδιαφέρον καί τήν
 στοργική φροντίδα συγγενῶν, οἰκείων καί πνευματικῶν του τέκνων, τῶν ἐγγύς
 καί τῶν μακράν.

Ἀναμφισβήτητα τό πέρασμα τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου Εἰρηναίου ἀπό τήν
 Κίσαμο καί τό Σέλινο, τήν Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, τήν Γερμανία, ὡς καί ἀπό ὅπου
 ἀλλοῦ καί μέ ὅποιον τρόπο ἡ Πρωτόθρονη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλε-
 ως τόν κάλεσε νά διακονήσει τόν ἄνθρωπο, στάθηκε θεοδώρητη εὐλογία, στα-
 γόνα πού δρόσισε μέ τήν αὔρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τίς φλεγόμενες ἀπό τίς
 δυσκολίες τῆς ζωῆς καί τίς ποικίλες δοκιμασίες ψυχές. Βίωνε στήν πράξη τήν
 ἀσκητική τῆς Ἐκκλησίας μας ἐφαρμοζοντάς τήν πρωτίστως στήν προσωπική του
 ζωή. Ἔδωσε αἷμα καί ἔλαβε Πνεῦμα, ὅπως σημειώνομε καί στό προλογικό μας
 σημείωμα στό φωτογραφικό πλεύκωμα, πού ἡ Μητρόπολις μας ἐξέδωσε τό 2011,
 ἀφιερωμένο στήν ζωή, πορεία, προσφορά καί διακονία τοῦ ἀληθστοῦ σήμερα
 μνήμης Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου Γαλανάκη.

Ἀγάπησε τόν Θεό μέ ὅλη τήν δύναμη τῆς ψυχῆς του καί τήν «εἰκόνα» Του,

τόν άνθρωπο, καί ἀνάληψε τή ζωή του ὅλη σέ ἔργα διακονίας, ἀγάπης, προσφορᾶς καί θυσίας μέ μοναδική ἀγωνία νά ἐπανεύρει ὁ ἄνθρωπος τόν χαμένο παράδεισο, νά ὀδηγηθεῖ στή σωτηρία. «Στοιχοῦντες τῷ Εὐαγγελικῷ ρήματι “ὁ Ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων” (Ἰωάν. 10,11) ἐπιθυμοῦμεν νά ποιμάνωμεν καί νά διακονήσωμεν ὑμᾶς, ἀγαπητά μου τέκνα, πατρικῶς καί φιλοστόργως ὡς λογικά τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ πρόβατα, ἀναλίσκοντες ἀπάσας ἡμῶν τὰς δυνάμεις, ἵνα ἡ ποιμαντορία ἡμῶν Θεῖα συνάρσει καί βοηθεῖα, ἐν μέν τῷ παρόντι πηγὴ χαρᾶς τῆς κατὰ Χριστόν προόδου, ἐν δέ τῷ μέλλοντι σωτηρίας καί αἰωνίου ζωῆς πρόξενος διὰ πάντας ὑμᾶς ἀποβῆῃ», ἔγραφε στήν πρώτη Ἐγκύκλιό του πρὸς τόν Ἱερό Κληῆρο καί τόν εὐσεβῆ λαό τῆς Θεοσώστου, τότε, Ἐπισκοπῆς Κισάμου καί Σελίνου, μετὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπο Κισάμου καί Σελίνου ἐκλογή, χειροτονία καί ἐγκατάστασή του στή Κίσαμο, τόν Δεκέμβριο τοῦ 1957.

Δοξάζομε, εὐχαριστοῦμε καί εὐγνωμονοῦμε τόν Ἅγιο Τριαδικό Θεό πού χάρισε στήν ἱστορική Μητρόπολή μας, τὴν Κρήτη, τὴν Γερμανία, τὴν οἰκουμένη ὅλη τόν Μεγάλο Πατέρα καί Ἀρχιερέα πού ἄφησε ἀνεξίτηλο τό στίγμα του κατὰ τό πέρασμά του ἀπὸ τόν κόσμο αὐτόν, τόν μάταιο ἀλλὰ καί αἰώνιο, ἰδίως ὅταν τόν κατοικοῦν ἀναστήματα καί μορφές τῆς ἐμβέλειας τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Μητροπολίτου Εἰρηναίου.

Τό παρόν ἀφιερωματικὸ τεῦχος τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως «ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ» ἀποτελεῖ ἐλάχιστη ἔνδειξη τιμῆς καί εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν προσωπικότητά του, εἰς τὰ ὅσα ἀγαθὰ καί τίμια ἔπραξε, εἰς τὰ ὅσα ὁ πεφωτισμένος νοῦς καί οἱ τίμιες χεῖρες του ἐμεγαλοῦργησαν.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ ἐδῶ νά διευκρινίσουμε, ὅτι, τὰ ὅσα ἀκολουθοῦν, ἀποτελοῦν μόνον ἐνδεικτικὰ ἀποσπάσματα τῶν ὅσων στήν πραγματικότητα ἔλαβαν χώρα.

Μετά πολλῶν εὐχῶν
καί διὰ πρεσβειῶν τοῦ κεκοιμημένου Ἱεράρχου
Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κισάμου & Σελίνου
Ἀμφιλόχιος

ΒΙΟΥ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

- 1911** Γεννήθηκε στο Νεροχώρι Ἀποκορώνου ἀπό εὐσεβεῖς γονεῖς, τόν Γεώργιο καί τή Σοφία, καί ἔλαβε τό ὄνομα Μιχαήλ. Παρακολούθησε τό Δημοτικό Σχολεῖο στή γενέτειρά του, φοίτησε στό Ἱεροδιδασκαλεῖο τῆς Ἁγίας Τριάδας Ἀκρωτηρίου Χανίων καί κατόπιν στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀθήνας. Διορίζεται στή συνέχεια καθηγητής σέ διάφορα γυμνάσια τοῦ Νομοῦ Χανίων, ἐνῶ συγχρόνως ἀναπτύσσει ἀξιόλογη θρησκευτική καί κοινωνική δράση στήν τότε ἐπισκοπή Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου.
- 1940** Λαμβάνει ὑποτροφία γιά τή Γερμανία, τήν ὁποία ὁμως δέν ἀποδέχεται πλόγῳ τοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἐκραγέντος ἐλληνοϊταλικοῦ πολέμου.
- 1943** Ἐξ ἀφορμῆς ἐπαναστατικοῦ κηρύγματός του στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τῶν Χανίων συλλημβάνεται ἀπό τίς γερμανικές ἀρχές κατοχῆς καί ὀδηγεῖται στίς φυλακές τῆς Ἀγιάς. Διασώζεται ἀπό ἐκτέλεση χάρη στή δυναμική ἐπέμβαση τοῦ Ἐπισκόπου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη, ἀλλήλα καί ἐξαιτίας πολλῶν ἀντιδράσεων θρησκευτικῶν καί φιλανθρωπικῶν σωματείων τῶν Χανίων.
- 1946** Χειροτονεῖται Διάκονος καί λαμβάνει τό ὄνομα Εἰρηναῖος, ἐνῶ πολὺ σύντομα γίνεται πρεσβύτερος καί τοποθετεῖται στήν ὑποδιεύθυνση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης, ὅπου διδάσκει θεολογικά μαθήματα ἕως τό 1957. Ἐνδιάμεσα, κατά τά ἔτη 1950 ἕως 1952, λαμβάνει ὑποτροφία ἀπό τό Πανεπιστήμιο τῆς Λίλλης τῶν Παρισίων, ὅπου πραγματοποιεῖ μεταπτυχιακές σπουδές στόν τομέα τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας. Μετά τήν ἐπιστροφή του συνεχίζει τή διακονία του ὡς διδάσκαλος στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης μέχρι τήν ἐκλογή του εἰς Ἐπίσκοπον.
- 1957** Ἐκλέγεται Ἐπίσκοπος Κισάμου καί Σελίνου καί ἐγκαθίσταται στήν ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς του στό Καστέλλι. Μέσα σέ λίγο χρονικό διάστημα κατάφερε νά ἀνυψώσει τήν Ἐπισκοπή του, ἰδρύοντας κοινωφελῆ καί πνευματικά ἱδρύματα, πού μπορούσαν νά καλύψουν ὅλες τίς κοινωνικές ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς. Γνωστή εἶναι ἡ συμβολή του στήν ἰδρυση τῆς ναυτιλιακῆς ἐταιρείας ANEK ἀλλήλα καί ἄλλων πολλῶν ἐταιρειῶν παικῆς βάσης, οἱ ὁποῖες ἔδωσαν ζωή σέ πολλές οἰκογένει-

ες, ἐνῶ διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο γιὰ τὴν οἰκονομία καὶ τὴν πρόοδο τῆς Κρήτης ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ὁλόκληρης.

1960 Ἰδρύει τὴ μηνιαία περιοδικὴ ἔκδοση «Χριστὸς καὶ Κόσμος», ἡ ὁποία διανέμεται σὲ ὅλα τὰ σπίτια τῶν πιστῶν τῆς Μητροπόλεως του καθὼς καὶ στοὺς ἀπόδημους Κισαμίτες καὶ Σεληνιώτες ἀνά τὴν οἰκουμένη.

1972 Ἐκλέγεται ἀπὸ τὴν Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σὲ Μητροπολίτη Γερμανίας. Ἀποχαιρετᾶ κατασυγκινημένος τὴν ἐπαρχία του καὶ φτάνει στὴ Βόννη τῆς Γερμανίας, ὅπου πραγματοποιεῖ ἀξιόλογη ἐκκλησιαστικὴ, κοινωνικὴ καὶ ἀντιστασιακὴ δράση γιὰ τὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς. Διπλοσιάζει τίς ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας. Ἐνεργεῖ καὶ ἐπιτυχᾶνει ἀσφάλιση καὶ μισθοδοσία τοῦ κλήρου. Δημιουργεῖ ἐνοριακὰ κέντρα. Ἐγκαινιάζει τὸ Ἱερό Μητροπολιτικὸ Κέντρο τῆς Βόννης. Ὅμιλεῖ κάθε Σάββατο ἀπὸ τὸ γερμανικὸ ραδιόφωνο στοὺς ὁμογενεῖς. Ἐκδίδει μηνιαῖο περιοδικὸ μὲ τὸν τίτλο Ὁρθόδοξος Μετανάστης. Ἐπιτυγχάνει νὰ διδάσκεται ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία σὲ γερμανικὰ πανεπιστήμια. Καταφέρνει νὰ ἀναγνωριστῆί ἐπίσημα ἡ Ἱ. Μ. Γερμανίας ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Ὁργανώνει τοὺς Ἑλληνας μετανάστες σὲ συλλόγους καὶ ὁμοσπονδίες καὶ προωθεῖ τὴν ἴδρυση ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν ἐσόδων τῶν μεταναστῶν. Ὑπερασπίζεται δυναμικὰ τὸν Ἑλληνα ἐργάτη καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ἀνόθευτης ταυτότητάς του, ἐνῶ προωθεῖ πολιτιστικὲς σχέσεις μεταξύ τῶν δύο λαῶν. Γιὰ τὴ σημαντικὴ του προσφορά στὴν ὁμογένεια τιμᾶται μὲ τὸ ἀνώτατο παράσημο τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας.

1981 Ἐπιστρέφει στὴ Μητρόπολη Κισάμου & Σελίνου, ὅπου ἀρχίζει τὴ δευτέρη περίοδο τῆς ἀρχιερατείας του, ἡ ὁποία ἀποτελέσσε φυσικὴ συνέχεια τῆς πρώτης.

2005 Σὲ ἡλικία 94 ἐτῶν, ὑποβάλλει τὴν παραίτησή του λόγῳ τοῦ προκεχωρημένου τῆς ἡλικίας του. Στὶς 23 Αὐγούστου 2005, ἡμέρα τῶν ὀνομαστηρίων του, ἀποχαιρετᾶ κατασυγκινημένος τὸν κλῆρο καὶ τὸ λαὸ τῆς ἀγαπημένης του Μητροπόλεως καὶ μέσα σὲ συγκλονιστικὲς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ τοῦ ποιμνίου του ἀποσύρεται γιὰ περισυλλογὴ καὶ μελέτη κοντὰ στὴ θαλπωρὴ τῶν οἰκείων του.

2013 Ὑστερα ἀπὸ ὀλιγοήμερη ἀσθένεια ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον, τὴν Μ. Τρίτη, 30 Ἀπριλίου, στίς 07:30 π.μ.

ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Από τον Αύγουστο του 2005, ήμερομηνία της οικειοθελούς παραίτησής του άειμνήστου Μητροπολίτου κυρού Ειρηναίου Γαλανάκη από την άσκηση των Αρχιερατικών και Ποιμαντικών καθηκόντων του εις την Ίερά Μητρόπολη Κισάμου & Σελίνου, όντας ήδη υπέρ των ένεννήντα έτών και έχοντας συναίσθηση της ύψηλης άποστολής και ευθύνης που άπορρέει από την Αρχιερατική διακονία, άποσύρεται εις την άπλή και άπέριττη ιδιωτική του κατοικία στην Χαλέπα Χανίων. Έκει επίδιδεται κυρίως στην ήσυχία, την προσευχή, την πνευματική καθοδήγηση των πνευματικών του παιδιών, την προσωπική κοινωνία μέ τό Θεό αλλά και μέ τον άνθρωπο, πραγματώνει κάποιες προσκυνηματικές έπισκέψεις, όσο του επέτρεπαν οι γεροντικές δυνάμεις του.

Παρά τίς κατά καιρούς διακυμάνσεις της υγείας του, διετηρείτο σε καλή κατάσταση, δίχως να πάσχει από κάτι χρόνιο ή άνιαιο. Κοντά του βρισκόταν τό οικογενειακό του περιβάλλον, οι όποιοι του παρείχαν, έκτός από όλα τά άπαραίτητα για μία άξιοπρεπή διαβίωση, την αγάπη, την στοργή και την θαλπωρή που έχει ανάγκη ό πολυχρόνιος βίος.

Μέ τον τρόπο αυτό κύλησαν τά έτη μέχρι την Τετάρτη, 24 Άπριλίου 2013. Την ήμερα αυτή παρουσίασε έμπύρετο, λόγω κάποιας λοιμώξεως του άναπνευστικού, και του παρασχέθηκε άμεσα, στην οικία του, καθώς οι συγγενείς είχαν προμηθευτεί τον σχετικό έξοπλισμό, ώστε να άποφευχθεί μεταφορά του άσθενούς στον Νοσοκομειακό χώρο που θά έπιβάρυνε έπιπλέον την υγεία του, πλήρης ιατροφαρμακευτική άγωγή και περίθαλψη, κάτω από την άνύστακτη και συνετή καθοδήγηση του Διευθυντού της Πνευμονολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου Χανίων κ. Έμμανουήλ Νταουκάκη και του άνεψιού του άσθενούς Ίεράρχου, ιατρού Γενικής Ίατρικής κ. Χρήστου Γαλανάκη.

Τό πρωί της Παρασκευής, 26 Άπριλίου, ή έμπύρετος κατάσταση έντάθηκε άκόμη περισσότερο και ό κληνής Γέρων, έχοντας πλήρη συναίσθηση των όσων συνέβαιναν δέχθηκε για τελευταία φορά την μετάληψη των Άχράντων Μυστηρίων του Δεσπότου Χριστού. Τίς έπόμενες ήμέρες ή κατάσταση της υγείας του δέν έπιδέχτηκε καμία βελτίωση, μάλλον, όσο κυλούσαν οι ώρες, τά πράγματα δυσκόλευαν περισσότερο. Ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος τό διάστημα αυτό της άσθενείας του Γέροντος Μητροπολίτου και προκατόχου του τον έπισκεπτόταν τακτικά και ένημερωνόταν για την πορεία της δοκιμασίας του.

Στό μεταξύ είχαμε εισέλθει ήδη στην Μεγάλη Έβδομάδα. Την πρωία της Μ. Τρίτης, και περί ώρα 07.30, έμελλε ό «Παππούς της Κρήτης» να απέλθει από τον παρόντα κόσμο και να χωρισθεί ή μακαρία ψυχή του από τό άσκητικό σώμα του ειρηνικά

καί γαλήνια, ἔχοντας πλέον ὀλοκληρώσει τό ἔργο τῆς ἐπί γῆς παρουσίας του. Ἀφορμή γι' αὐτό στάθηκε ἡ ἀναφερθεῖσα ἑπταήμερη λιοίμωξη τοῦ ἀναπνευστικοῦ, ἐνῶ τό βαθύτατο γῆρας του ἦταν οὐσιαστικά ἐκεῖνο, πού δέν συγκατετίθετο πλέον στήν ὅποια παράταση γιά ζωή.

Ἡ θλιβερή εἰδηση ἔφτασε στήν Κίσαμο καί τό Σέλινο ἐνῶ ἐτελεῖτο ἀκόμη στίς Ἐνορίες ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, εὐρισκόταν στόν Ἱ. Ναό τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος καί ἐπρόκειτο νά λειτουργήσει, ὅταν ἔμαθε τό ἀποκαρδιωτικό νέο. Ἔδωσε ἐντολή νά εἰδοποιηθοῦν ἄμεσα ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως καί νά ἠχήσουν πένθιμα οἱ καμπάνες τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν δύο Ἐπαρχιῶν, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔσπευσε ἀμέσως πλησίον τοῦ κεκοιμημένου Ἱεράρχου. Φθάνοντας στήν κατοικία του, καί ἀφοῦ ἐνημερώθηκε γιά τόν ἐπεληθόντα θάνατο ἀπό τούς οἰκείους του, εἰσηῆθε εἰς τό δωμάτιο τοῦ προσφιλοῦς Γέροντος καί ἐτέλεσε συγκινημένος Τρισάγιο, ἀσπαζόμενος καί καταφιλώντας τό πολυσέβαστο σκῆνωμα.

Θεώρησε ἀπαραίτητο νά ἐνημερώσει σχετικῶς τόν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης καί ἐκεῖνος μέ τήν σειρά του συγκάλυψε σέ ἔκτακτη Σύνοδο ὅλα τά Μέλη τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης εἰς τό Ἡράκλειο, καί ἐνημέρωσε γιά τό θλιβερό γεγονός τήν Σεπτή Κορυφή, τήν Α.Θ.Π., τόν Οἰκουμενικό μας Πατριάρχη κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ. Ἄς σημειωθεῖ, ὅτι ὁ Πατριάρχης μας, πληροφορούμενος τό συμβάν, ἐτέλεσε Τρισάγιο εἰς τόν Ἱ. Ναό Ἁγ. Γεωργίου τοῦ χωρίου Ἁγ. Θεοδώρων Ἰμβρου, ὅπου καί εὐρίσκετο προκειμένου νά διέλθει τίς Ἁγίες ἡμέρες τῆς Μ. Ἑβδομάδος καί τοῦ Πάσχα.

Στό μεταξύ κρίθηκε ἀναγκαῖο νά μεταφερθεῖ ἡ σορός τοῦ ἐκλιπόντος εἰς τό Γενικό Νοσοκομεῖο Χανίων γιά τίς τυπικές καί ἀπαραίτητες διαδικασίες τῆς προετοιμασίας ὥστε νά τεθεῖ τό λείψανο σέ δημόσιο προσκύνημα, ἐνῶ εἶχαν ἤδη σπεύσει στό Νοσοκομεῖο πολλοί Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως.

Κατά τήν Συνοδική διαβούλευση εἰς τό Ἡράκλειο συζητήθηκαν καί ἀποφασίσθηκαν ὅλα τά σχετικά μέ τήν ἐξόδιο πορεία τοῦ ἱεροῦ λειψάνου, καί μετά τό πέρας τῆς Συνόδου καί τό σχετικό Ἀνακοινωθέν εἰς τόν Τύπο καί τά Μ.Μ.Ε., τό σῶμα τοῦ Ἱεροῦ Βουλευτηρίου κατήλθε εἰς τόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἁγ. Μηνᾶ, ὅπου τέλεσε Τρισάγιο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, μέ Συνοδική προτροπή, διατηροῦσε τήν ιδιότητα τοῦ Συνοδικοῦ Μέλους μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος περιστοιχόμενος ἀπό τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, καί Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης μετέβησαν εἰς τό Νοσοκομεῖο Χανίων, ὅπου ἐπιμελήθηκαν τά τῆς μεταφορᾶς τῆς σοροῦ εἰς Κίσαμο, εἰς τόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὅπου θά ἐτίθετο τό σκῆνωμα σέ δημόσιο προσκύνημα μέχρι τήν μεσημβρία τῆς Μ. Πέμπτης, 2-5-2013, ὁπότε καί θά τελεῖτο ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία.

Ἡ εἰδηση τῆς κοιμήσεως τοῦ Γέροντος Εἰρηναίου στό μεταξύ εἶχε διαδοθεῖ ὡς ἀστραπή σέ ὀλοκληρη τήν Κρήτη. Στήν Κίσαμο καί τό Σέλινο κυμάτιζαν μεσίστιες οἱ σημαῖες στό Ἐπισκοπεῖο, τόν Μητροπολιτικό καί

τούς λοιπούς Ναούς, στά Δημόσια κτίρια, ἐνῶ ὁ λαός τοῦ Θεοῦ ρωτοῦσε νά μάθει πότε θά φθάσει ὁ μέγας νεκρός στόν Μητροπολιτικό Ναό.

Ἡ αὐτοκινητοπομπή ἔφθασε στήν Κίσαμο περί τήν 6η ἀπογευματινή μεταφέροντας ἐκεῖνον πού ὑπῆρξε Ποιμενάρχης τῆς πάνω ἀπό πέντε δεκαετίες. Τό πλήθος ἦταν συγκεντρωμένο ἔξω ἀπό τόν Ναό τῆς Εὐαγγελίστριας, ἐνῶ Ἱερεῖς τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου & Σελίνου σήκωσαν στούς ὤμους τους τό νεκρικό ἀνάκλιτρο ἐναποθέτοντάς το στό κέντρο τοῦ Ναοῦ. Μετά τήν κατάλληλη ἐτοιμασία τοῦ νεκροῦ τελέσθηκε ἀπό τούς Ἀρχιερεῖς Νεκρώσιμο Τρισάγιο καί παραδόθηκε ἡ σορός σέ λαϊκό προσκύνημα.

Οἱ θύρες τοῦ Ναοῦ ἦσαν νυχθημερόν ἀνοικτές καί ὁ λαός τοῦ Θεοῦ μέ ἔκδηλη τήν θλίψη στό πρόσωπό του προσερχόταν γιά νά δώσει τόν ὕστατο φόρο τιμῆς, σεβασμοῦ καί ἀγάπης στό Γέροντά του. Συγκινητική ἦταν ἡ προσέλευση νέων ἀνθρώπων καί μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι μέ πολλή ἀγάπη καί στοργή ἀποχαιρετοῦσαν τόν «Παππού». Παράλληλα ἐτελοῦντο κανονικά ὅλες οἱ διατεταγμένες ἀκολουθίες τῆς Ἁγίας καί Μ. Ἑβδομάδος, ἐνῶ ἡ ἀνάγνωση τοῦ Τετραευαγγελίου ἐπληροῦσε τίς ὑπόλοιπες ὥρες τοῦ νυχθημέρου.

Ἀπό τίς πρῶτες πρωινές ὥρες τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης, 2 Μαΐου, πλήθος κόσμου ἄρχισε νά ἐγγίζει εἰς τόν Ἱερὸ Μητροπολιτικό Ναό, τόσο διά νά συμμετάσχει εἰς τήν τελομένη Θεία Λειτουργία, ὅσο καί γιά νά προσκυνήσει τήν σορό τοῦ πνευματικοῦ Πατροῦ.

Εἰς τήν Θεία Λειτουργία προεξῆρχε ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος συλλειτουργοῦντων τῶν περισσοτέρων Ἀρχιερέων τῆς Μεγαλονήσου, ἐνῶ συμπροσευχόμενοι εἰς τό Ἅγιο Βῆμα ἦταν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Βελεστίνου κ. Δαμασκηνός, Γερμανίας κ. Αὐγουστίνος καί Πέτρας καί Χερρονήσου κ. Νεκτάριος.

Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, καί περί ὥρα 12η μεσημβρινή, ἐψάλλη ἡ Ἑξόδιος Ἀκολουθία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου. Ὑστερα ἀπό σεπτή ἐντολή τῆς Θεοδωρήτου Κορυφῆς, τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἐκπροσώπησε τόν Πρωθυεράρχη τῆς Πρωτοθρόνου Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας, ἐνῶ τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐκπροσώπησε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Βελεστίνου κ. Δαμασκηνός. Κατά τήν Ἑξόδιο Ἀκολουθία ἔλαβαν μέρος ἐπίσης, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Γερμανίας κ. Αὐγουστίνος, Πέτρας καί Χερρονήσου κ. Νεκτάριος, Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Μακάριος, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου κ. Ἀνδρέας, Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Εὐγένιος καί Κυθωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, ἐνῶ τό πένθος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ἔφερε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου & Σφακίων κ. Εἰρηναῖος. Σύμπας δέ ὁ Ἱερὸς Κληρὸς τῆς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου κατ'ὄνομα καί πενθηφορῶν συμμετεῖχε εἰς τήν ἀκολουθία, ὡς ἐπίσης καί Κληρικοὶ ἐξ ἄλλων Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Μεγαλονήσου, δίδοντες τόν τελευταῖο ἀσπασμό καί κομίζοντες τήν ἀέναο εὐλογία τοῦ κεκοιμημένου

Μητροπολίτου.

Τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἐκπροσώπησε ἡ Ἐξοχτάτη Ὑπουργὸς Τουρισμοῦ, κ. Ὀλγα Κεφαλογιάννη, ἐνῶ τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς χώρας καὶ τὴν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ὁ Ἐξοχώτατος Γ' Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, κ. Χρῆστος Μαρκογιαννάκης. Παρόντες ἦσαν Ὑφυπουργοί, Βουλευτές, ὁ Περιφερειάρχης Κρήτης, ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ΓΕΝ, Δήμαρχοι, Περιφερειακοὶ καὶ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, ἐκπρόσωποι τῶν Ἀστυνομικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν εἰς ἐπίπεδο Διοικητῶν Μονάδων, ἐκπρόσωποι Συλλόγων, Φορέων καὶ Σωματείων.

Ἐντυπωσιακὴ ἦτο ἡ πάνδημος συμμετοχὴ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ Θεοῦ, λαὸ τὸν ὁποῖο ἐποίμανε ὁ μακαριστὸς Ποιμενάρχης μέ σύνεση καὶ αὐταπάρνηση καὶ ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς τριήμερου ἐκθέσεως τοῦ σκηνώματος τοῦ λευκοπολιοῦ Ἱεράρχου εἰς τὸν Ἱερό Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κισάμου, προσῆλθε εὐλαβικὰ γιὰ νὰ λάβει τὴν εὐχὴν του, μὲ ἀποκορύφωμα τὴν ἡμέρα τῆς Ἐξοδίου Ἀκολουθίας, ὅποτε ὁ κόσμος περίμενε καρτερικὰ ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα, ἕως ὅτου φθάσει εἰς τὴν πολυπόθητη σορὸ.

Μόλις τελεῖωσε ἡ Ἐξοδιος Ἀκολουθία, ἐκφωνήθησαν ἐπικήδειοι λόγοι, ὅπως αὐτοὶ ἐκτίθενται στὴ συνέχεια ἀναλυτικὰ.

Ἄς σημειωθεῖ ἐδῶ, ὅτι ὅλα ὅσα ἀφοροῦσαν εἰς τὴν ἐξόδιο πορεία τοῦ σεβασμοῦ σκηνώματος τοῦ τιμημένου Ἱεράρχου, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἕως καὶ τὴν τελευταία, ἐπελήφθη δι' ἀποφάσεώς της ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς κατὰ Κρήτην Ἐκκλησίας, ἐνῶ ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου εἶχεν τὴν ὅλη εὐθύνη τῆς διοργανώσεως.

Ἀκολουθῶς, ἔλαβε χώρα ὁ τελευταῖος ἀσπασμὸς τοῦ προσφιλοῦς προσώπου τοῦ κεκοιμημένου Μητροπολίτου, καὶ ἡ σορὸς του μεταφέρθηκε ἀπὸ Ἱερεῖς εἰς τὸν παρακείμενο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τάφο, τὸν ὁποῖο εἶχε ἀπὸ ἐτῶν ἐπιμεληθεῖ καὶ προευνεπίσει ὁ μακαριστὸς, ἔτι ζῶν.

Πρὸ τῆς καθόδου τῆς σοροῦ εἰς τό μνήμα κατατέθηκε ἀπὸ τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας δάφνινος στέφανος, ἐνῶ τὰ παραταγμένα τιμητικὰ ἀγήματα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀπέδωσαν τίς πρέπουσες τιμές.

Ἐδῶ ἔλαβε τέλος μία λαμπρὰ σελίδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου, ἡ ὁποία ἐγκαταλείπει σέ ὅλους ἐμᾶς τοὺς περιλειπομένους, κληρο καὶ λαό, βαρεῖα καὶ πολυτίμη παρακαταθήκη, νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι συνεχιστές τοῦ ἔργου καὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ ἀπελθόντος Ἱεράρχου.

Ἄς ἔχουμε τὴν εὐχὴ του, καὶ ἅς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του στίς συνειδήσεις ὄλων μας.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ

**Ἐκπροσώπησις τῆς Α.Θ. Παναγιότητος
τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου**

«Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καί πιστέ θεράπον, καί οἰκονόμη τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων, καί ἄνερ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ Πνεύματος· οὕτω γάρ ἡ Γραφή καλεῖ τοὺς διαβεβηκότας καί ὑψηλοὺς, καί ὑπεράνω τῶν ὀρωμένων. Καί τίς ἄν πάσας ἀπαραριθμοίη τάς προσηγορίας, ὅσας ἡ ἀρετὴ σοι πεποίηκεν, ἅλληλις ἀλλήλην οἰκειοῦσά τε καί προσάγουσα;».

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης καί Πρόεδρος τοῦ Ἱεροῦ Βουλευτηρίου τῆς κατὰ Κρήτην Ἐκκλησίας, κ. Εἰρηναῖε, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Βελεστίνου, κ. Δαμασκηνέ, ἐκπρόσωπε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Γερμανίας κ. Αὐγουστίνε, Θεόλεκτος τῶν Ἱεραρχῶν χορεία, ἅγιοι Πρωτοσύγκελλοι καί Καθηγούμενοι, ἅγιοι Καθηγούμενοι, τίμιον Πρεσβύτεριον & ἐν Χριστῷ Διακονία, Ἐξοχωτάτη ἐκπρόσωπε τῆς Κυβερνήσεως, Ἐξοχώτατοι κ. Βουλευταί, Ἐξοχώτατε κ. Περιφερειάρχ, Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, Ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀρχῶν, Ἐκπρόσωποι τῶν Δήμων, Πενθηφόρε τοῦ Θεοῦ Πατέρι,

Διά τῶν λόγων τούτων τοῦ θεορρήμονος Ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καί Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐνεκωμιάσεν Σε αἰοίδιμη Ἱεράρχα, μακαριστέ Γέροντα Μητροπολίτα πρῶην Κισάμου & Σελίνου κυρέ Εἰρηναῖε, ὅτε ἤρθης εἰς τήν ἱστορικήν ἀπόφασιν νά ἀποχωρήσης οἰκειοθελῶς τῆς ἐνεργοῦ ποιμαντορίας τῆς θεόθεν κληρωθείσης σοι θεοσώστου Ἐπαρχίας Κισάμου καί Σελίνου.

Καί διά τῶν αὐτῶν λόγων ἄρχεται καί ἡ ταπεινότης μου τήν ὑψηλήν καί λίαν τιμητικήν ἐκποσώπησιν τοῦ Πατριάρχου τοῦ Γένους, σεπιτῆ ἐντολῆ Αὐτοῦ, κατὰ τήν ἱεράν ταύτην ὥραν καί ἡλύπησεν ἐξόδιον ἀκολουθίαν. Καί διά νά ἐρανοσθῆ καί πάλιν ἡ ἐλαχιστότης μου τήν γλώσσαν τοῦ Θεολόγου Πατρός: «Πάντα μὲν δὴ τὰ ἐκείνου πλέγειν τε καί θαυμάζειν μακρότερον ἢ εἶη τυχόν, ἢ κατὰ τήν παροῦσαν ὀρμήν τοῦ λόγου, καί ἱστορίας ἔργον, οὐκ εὐφημίας, ἃ καί ἰδίᾳ παραδοῦναι γραφῆ, παιδευσίαν τε καί ἡδυσμα τοῖς εἰς ὕστερον» (Ἁγ. Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς τόν Μ. Ἀθανάσιον, ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας).

Καί ἰδοὺ· «τό μὲν σῶμα αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ τίθεται καί τό ὄνομα αὐτοῦ ζῆ εἰς γενεάς. Σοφίαν αὐτοῦ διηγῆσονται λαοί, καί τόν ἔπαινον ἐξαγγελεῖ ἡ Ἐκκλησία» (Σοφ. Σειράχ μδ', 14).

Τίς διηγῆσεται τά θαυμάσιά σου, ὦ σεβάσμιον κληῖσμα τῆς Ἱεραρχίας τῆς κατά Κρήτην Ἐκκλησίας; Τίς δύναται νά λαλήσῃ τάς δυναστείας σου καί νά κάμῃ γνωστά τά κατορθώματά σου; Ποῖος ἠμπορεῖ νά διαβλέψῃ εἰς τοὺς ὀρίζοντάς σου, νά μοιραστῇ τά ὄράματά σου, νά ἐνσκύψῃ εἰς τήν καιομένην ἀπό ἀγάπην διά τόν ἄνθρωπον καρδίαν σου, νά αἰσθανθῇ τόν ἐναγώνιον παλμόν της;

Ποιησέβαστε Γέροντα, πολλῶν ἐξήρηθῃ ἡ ὀλόθυμος ἀφοσίωσις καί ἡ θυσιαστική προσφορά σου εἰς τήν Τροφόν τοῦ Γένους ἡμῶν, Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τήν ὁποίαν κατέδειξας ἀπό τοὺς πρώτους ἤδη βηματισμούς τῆς Ἀρχιερωσύνης σου, ὡς ἐπίσης ἡ μοναχική ὑπακοή σου καί ὁ υἱικός πρὸς Αὐτήν σεβασμός σου.

Συγχρόνως μέ τήν εἰς Ἐπίσκοπον ἐκλογήν καί χειροτονίαν σου ἐνεκοιπώθης οὐχί μόνον τήν μαρτυρικήν πορείαν τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καί τήν ἐμπνευσμένην κίνησιν τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, τῆς προωθήσεως τοῦ διαλόγου τῆς καταλληγῆς καί τῆς ἀγάπης μεταξύ τῶν χριστιανῶν τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν καί δογμάτων. Ἀνεπιφυλάκτως καί χωρίς δισταγμόν καλεῖς νέους ἐκ διαφόρων χωρῶν δι' ὀλιγοήμερον κοινήν διαβίωσιν εἰς Καστέλλιον, καρπὸς τῆς ὁποίας ὑπήρξεν ἡ ἱστορική σημασία ἀνέγερσις τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγ. Οἰκουμενίου εἰς τήν αὐλήν τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεως.

Ὁ Πανίερος Οἰκουμενικός Θρόνος, καθ' ὅλην τήν διαδρομήν τῆς Θεοπνεύστου Ποιμαντορίας σου, σοι ἐνεπιστεύθη ἀποστολῆς μείζονος σημασίας, ὡς ἡ συμμετοχή σου εἰς τήν Ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατά τήν Τρίτην καί Τετάρτην Γενικήν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς Νέον Δελχί καί Οὐπάλαν ἀντιστοίχως· ἡ μετάβασίς σου εἰς Βενετίαν, ἔνθα ἡ συμβολή σου εἰς τάς συζητήσεις μέ τάς ἐκεῖ ἀρμοδίους ἐκκλησιαστικάς ἀρχάς, ὑπήρξεν καθοριστική διά τήν ἐπανοκομιδὴν εἰς Κρήτην τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Τίτου, πρώτου Ἐπισκόπου αὐτῆς, ἐνῶ ἀνύστακτος ἐστάθη ἡ μέριμνά σου, παραλλήλως μέ τό ἐν Κισάμῳ καί Σελίνῳ ποιμαντικόν ἔργον σου, διά τήν προώθησιν τοῦ ἐπισήμου θεολογικοῦ διαλόγου, ὅποτε καί ὅπου σοι ἀνετέθη. Καρπὸς αὐτῆς τῆς ἀγωνίας σου ἀλλὰ καί τῆς ἐπιστηρίξεως τοῦ ἱεροῦ Κλήρου σου ἐστάθη ἡ ἴδρυσις, ἀνέγερσις καί λειτουργία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, πνευματικόν καθίδρυμα οἰκουμενικῆς ἐμβελείας, τό ὁποῖον ἐλάμπρυνε καί ἐξακολουεῖ νά στεφηφορῇ διά τῆς ἀγλαοκάρπου πορείας του τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν, εἰς τήν Ὅποιαν ἔχει καί τήν πνευματικὴν του ἀναφοράν.

Μεγίστης, ὡσαύτως, σημασίας ὑπήρξεν ἡ μεταφύτευσις σου, ὡς ἀγλαόκαρπον δένδρον, εἰς Γερμανίαν, ὑπήκων εἰς τό κέλευσμα, ἢ οὕτως εἰπεῖν, ἐπιστρατεύομενος ὑπὸ τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησίας, ἐκλεγείς ὑπ' Αὐτῆς Μητροπολίτης Γερμανίας καί Ἐξαρχος Κεντρῶας Εὐρώπης, ἔνθα ἔδωκας ὄχι μόνον νέας, σταθιρὰς βάσεις καί νομικὴν ὑπόστασιν εἰς τό ἤδη ὑπάρχον Ἐλληνορθόδοξον ποιμνιον, ἀλλ' ἐνέπνευσας διά τοῦ σεμνοπρεποῦς ἤθους σου καί τῆς κατά Θεόν βιοτῆς σου, γενόμενος δι' Ἐλληνας καί Εὐρωπαίους πρότυπον καί εἰκὼν Ὁρθοδόξου Ἱεράρχου.

Διά ταῦτα πάντα ἡ θεοφροῦρητος Κεφαλή τοῦ Γένους τῶν Ὁρθοδόξων, ὁ

Οικουμενικός ἡμῶν Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, συμφώνως τῇ προρρηθείσῃ ἐν τῇ κεφαλίδι ἐπιστολῇ, καί ὄχι μόνον, «ἐκφράζει τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότῃ τὴν ἄκραν εὐαρέσκειαν αὐτῆς καί τὰς διαπύρους εὐχάς, ὅπως ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς ἀνταποδώσῃ ἑκατονταπλασίως τοὺς κόπους τῶν χειρῶν σας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως καὶ κατατάξῃ τὴν χριστοφλεγῆ ψυχὴν σας μετὰ τῶν ἐν Ἁγίοις Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἣν παιδιόθεν ἠγαπήσατε, διὰ βίου διηκονήσατε καὶ ὑπερβαλλόντως τιμήσατε ἐδοξάσατε».

Καί νῦν, πολυσέβαστε Μητροπολίτα καὶ «πρύτανι» τῶν ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχῶν, μηδὲν ἀμφιβάλλῃς, ὅτι ὁ Πανσέβαστος σοι Αὐθέντης καὶ Δεσπότης μετὰ τῆς περὶ Αὐτόν ἐκλεκτῆς χορείας τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διαπρυσίως δέεται τοῦ Ἀρχιποίμενος Κυρίου, ἵνα κατατάξῃ τὴν αἰεὶ ζῶσαν ψυχὴν σου εὐφραينوμένην καὶ ἐπαγαλλομένην ἐν σκηναῖς Ἁγίων καὶ Δικαίων, τό δέ πολυάθλων σῶμα σου ἀναπαύσῃ ἀπὸ τῶν ἀμέτρων κόπων καὶ μόχθων του διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν πιστὸν λαόν Της.

Λαοφιλήτε καὶ πολυθρήνητε Μητροπολίτα κυρέ Εἰρηναῖε, ὁ βίος καὶ τό ἔργον σου ὑπῆρξαν δοξαστικά καὶ ὕμνητικά τῶν μεγαλείων τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἀποκαλυπτικά τῆς ἀγάπης Του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ δανεισθῶ καὶ πάλιν τὴν εὐγλωττον λαλιάν τῆς τιμιωτάτης Κορυφῆς τοῦ Πανιέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἴδου ὅμως, ὅτι καὶ ἡ ἄπνοος μορφή σου ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ἐμπνέουσα, διδάσκουσα, ὁδηγοῦσα, ποιμένουσα. Τό σεπτὸν σκῆνωμά σου κεῖται ἐνώπιον πάντων ἡμῶν ὑπενθυμίζων εἰς ὄλους τὴν πορείαν τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης σου, ἐνῶ ἡ ἐλευθέρα παντός γηνίου δεσμοῦ ψυχῆ σου πέταται εἰς τὴν Βασιλίδαν τῶν Πόλεων, εἰς τό αἰείφωτον Φανάριον, ἐκζητοῦσα τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Πατρικὴν εὐλογία, διὰ νὰ ἱεουργῆς ἀενάως τὰ φοβερά καὶ ἐξάισια εἰς τό ὑπερουράνιον καὶ νοερόν Θυσιαστήριον, δεόμενος καὶ καθικετεύων ὑπὲρ τῶν περιλειπομένων ἡμῶν τέκνων σου, τοῦ φιλαγίου λαοῦ σου τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου & Σελίνου καὶ τοῦ εὐαγοῦς Κλήρου τῶν χειρῶν σου. Γένοιτο.

**Ἐκπροσώπησις τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης
ὑπό τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου**

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κισάμου καὶ Σε-
λίνου κ. Ἀμφιλόχιε, Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ
Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν
Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, Πανιερώτατε
Μητροπολίτα Βελεστίνου κ. Δαμασκηνέ, Ἐκπρό-
σωπε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐξοχωτάτη Κυ-
ρία Ὑπουργός, Ἐκπρόσωπε τῆς Ἐντίμου Ἑλληνικῆς
Κυβερνήσεως, Ἐξοχώτατε Κύριε Ἀντιπρόεδρε τῆς
Βουλῆς, Ἐκπρόσωπε τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Ἀδελφοὶ Πρεσβύτε-
ροι καὶ Διάκονοι, Ὅσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχές,
Κυρίες καὶ Κύριοι Βουλευτές, Ἀγαπητέ Κύριε Περι-
φερειάρχη, Ἐντιμώτατοι Ἀρχοντες τῆς Τοπικῆς Ἀυτοδιοικήσεως, Ἐκπρόσωποι
Ἀρχῶν καὶ Φορέων, Πενθηφόρε τοῦ Κυρίου Λαέ,

Δύσκολη καὶ στενάχωρη τούτη ἡ ὥρα γιὰ ὄλους ἐμᾶς, οἱ ὅποιοι συνήλθαμεν
εἰς τὸν μεγαλοπρεπή Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπό-
λεως Κισάμου καὶ Σελίνου. Βρισκόμαστε μπροστά στό σεπτό σκῆνωμα τοῦ τιμη-
μένου καὶ ἀγαπημένου, εὐλογημένου, ἀγιασμένου Ποιμενάρχου τῆς ἐδῶ Τοπικῆς
Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τῆς Ἐκκλησίας μας.

Αὐτὴ τὴν ὥραν, ἀκούσαμε τὸν λόγον τοῦ Ἐκπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ
μας Πατριάρχου καὶ Ποιμενάρχου τῆς Θεοσώστου αὐτῆς Ἐπαρχίας, διαδόχου
τοῦ σήμερον ἀπερχομένου Ἱεράρχου, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου
καὶ Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου.

Τώρα ὁ λόγος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης μας, τὴν Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύ-
νοδό της, ἐκ μέρους τῆς ὁποίας ἀπευθύνομαι εἰς τὴν ἀγάπην ὄλων σας καὶ ἀπο-
χαιρετίζω ἐκ μέρους της ἀλλὰ καὶ προσωπικῶς τόν, ἀξιαγάπητον καὶ πολυσέβα-
στον, ἀπὸ ὄλους τοὺς Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τόν πρῶην Κισάμου
καὶ Σελίνου, μακαριστόν ἤδη Μητροπολίτην Εἰρηναῖον, τόν ὅποιον ἀποχαιρετί-
ζομεν μέ εὐλάβειαν πολλήν, ἄπειρο σεβασμὸ καὶ ἀληθινὴ ἀγάπη.

Τόν πολυσέβαστον καὶ πολύκλαυστον Ἱεράρχην τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης,
μέλος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς μας Συνόδου, τόν ὅποιον σεβόμαστε, ἀγαποῦμε,
τιμοῦμε καὶ θεωροῦμε μέχρι καὶ τούτη τὴν ὥρα μέλος της, παρά τίς δυσκολίες
τίς ὁποῖες εἶχε, νά συμμετέχει ἐνεργῶς εἰς τίς Συνοδικές ἐνέργειες της, ἀπὸ βα-
θύτατο σεβασμὸ.

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν γέννησή του εἰς τὰ ἅγια χῶματα τῆς Κρήτης, τὴν περιοχή
τῶν Λευκῶν Ὁρέων τοῦ Ἀποκορώνου τοῦ Νεροχωρίου, τό χωριό του, τό ἔτος
1911, ἀπὸ τοὺς εὐλαβεῖς γονεῖς του, ἀνάμεσα στά πολλὰ καὶ ἐκλεκτὰ ἀδελφια
του.

Ἀκολουθοῦμε τὰ βήματά του εἰς τό Γυμνάσιο τοῦ Βάμου τὴν Ἐκκλησιαστικὴ
Σχολὴ Κρήτης, τὴν Ἱστορικὴν Ἱεράν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἰς τό Ἄκρωτήρι,
εἰς τὴν ὁποίαν ἀργότερα, ὅταν θά μεγαλώσει γίνεται καὶ ἀδελφός της πολῦτιμος

καί ἀγαπημένος.

Συνεχίζομε μέ τίς σπουδές του εἰς τήν Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εἰς τήν Γερμανία, τήν Φραγκφούρτη, τήν Γαλλία, τό Παρίσι, καί τήν Λίλη, ἀπό ὅπου ἔλαβε τούς θησαυρούς τῆς Παιδείας καί τῆς Γλωσσομάθειας του.

Παρακολουθοῦμε τά πρῶτα βήματά του ὡς Ἐκπαιδευτικοῦ Θεολόγου Καθηγητοῦ εἰς τά Γυμνάσια Πόμπιας, Ἀθικιανοῦ Χανίων καί τελικῶς εἰς τήν Ἐκκλησιαστικήν Σχολήν Κρήτης, εἰς τήν Ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου καί ὑπηρέτησεν ὡς ἄξιος ὑποδιευθυντής της, καί ὅπου οὐσιαστικῶς ἀρχίζει καί συνεχίζει τό πολῦτιμο καί ἀνεπανάληπτο θεολογικό καί ἐκκλησιαστικό του ἔργο.

Εἰς τήν ἱστορικήν αὐτήν Σχολήν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης ἦταν καί ἡμαστέ πληθός μαθητῶν, ἱεροσπουδαστῶν ἀπό ὅλη τήν Κρήτη, 350 ἱεροσπουδαστές. Ἐδῶ γίνεται τό θαῦμα. Ἐκεῖνος ἀγκαλιάζει ὅλα τά παιδιά τῆς Κρήτης, ὡς παιδιά καί φίλους του, καί ἐκεῖνα, ἐμεῖς τόν θεωρούσαμε καί τόν θεωροῦμε ὡς ἀγαπημένο πνευματικό Πατέρα μας.

Ἦταν μελίρρυτος δάσκαλος, θεολόγος, ἀγαποῦσεν, ἐδίδασκεν, ἀνανέωνε καί καθωδηγοῦσεν ὅλους μας κάθε μέρα καί τά Σαββατόβραδα ἰδιαίτερα ὅλους μαζί. Μᾶς ἀνέβαζε στά βουνά καί τούς λόφους τοῦ Ἀκρωτηρίου, ὅπου καί ἐδίδασκε, ἔκανε, ἐκάναμεν Ἑσπερινούς, Ἀκολουθίες, ὑπαίθριες λειτουργίες καί ἐτοποιετοῦσε τόν Τίμιον Σταυρόν, στίς Κορυφές.

Ἔδινε ζωή στά χωριά τοῦ Ἀκρωτηρίου μέ ὀμάδες τελειοφοίτων μαθητῶν, ὅπως καί στά Μοναστήρια καί τά Ἰδρύματα τῆς Περιοχῆς.

Τό καλοκαίρι ὅταν οἱ μαθητές ἐπήγαιναν εἰς τά χωριά των, τά χωριά μας, ἐκεῖνος τά ἐπισκέπτονταν εἰς τό χωριό, εἰς τό σπίτι των, ἐσυναντοῦσεν τούς γονεῖς των, ἔμενε γιά λίγο μαζί των. Ἦταν γιά ὅλους μας ὁ Δάσκαλος, ὁ Θεολόγος, ὁ ὑποδιευθυντής καί ὁ Πατέρας μας. Ἀκόμη ἔγραφε καί γράμματα προσωπικά καί εἰς τό Περιοδικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου «Ἀναγέννησις».

Αὐτός ἦταν ὁ θαυμαστός καί ἀγαπητός Πατέρας καί Δάσκαλος, ὁ ὁποῖος ἔδωκε πνοή, ζωή καί ὀράματα σέ ὅλους τούς παλαιούς καί νέους ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, εἰς τήν ὁποῖαν ἔδωκεν τόσα πολλά, πολῦτιμα καί θαυμαστά.

Ἔρχεται ἡ ἡμέρα κατά τήν ὁποῖαν ἐκλέγεται καί ἐνθρονίζεται Μητροπολίτης εἰς τήν εὐλογημένον τοῦτον Τόπον, εἰς τό Καστέλλι, εἰς τόν Πολιοῦχον Ἅγιον Σπυρίδωνα.

Ἐδῶ ἀρχίζει τό μέγα πρωτοποριακό καί πρωτότυπο Ἀρχιερατικό Ποιμαντικό ἔργο του. Ζεῖ ζωή ἀπλή, ἀσκητική. Ἔργάζεται συνεχῶς, κουράζεται, συνεχίζει.

Ἀγαπᾷ καί βοηθᾷ ὅλα τά Μοναστήρια, τά χωριά, τά ἰδρύματα, ὅλους τούς ἱερεῖς καί τούς ἀνθρώπους, τά παιδιά, τούς νέους, τούς ἡλικιωμένους, ὅλους ἀνεξαιρέτως.

Μέ μεγάλο παλμό, διάθεση καί ἀπεριόριστη ἀγάπη δίδεται εἰς τά παιδιά, διευκολύνει τή μόρφωσή των, ἀπό τό Δημοτικό, τό Γυμνάσιο, τό Πανεπιστήμιο. Ἰδρύει παντοῦ τά Οἰκοτροφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τοῦ Καστελλίου, τοῦ Κολυμβαρίου, τῶν Βουκολιῶν, τῆς Παλαιόχωρας καί τῆς Φοιτητικῆς Ἑστίας Ἀθηνῶν.

Πρῶτος, πρῖν καί ἀπό τό κράτος, ἰδρύει τήν Τεχνική Σχολήν ἠλεκτρολόγων καί Μηχανολόγων, τήν Οἰκοκυρική Σχολή, τήν Σχολήν Κωφολάλων, τό Ἄννουσά-

κειο Γηροκομείο, τό Τυπογραφείο τῆς Μητροπόλεως, εἰς τό ὅποῖον ἐκδίδει τό Περιοδικό τῆς Μητροπόλεως «Χριστός καί Κόσμος», τά βιβλία του «ὁ Χριστός ἐσημάδεψε τήν Κρήτη» καί ἄλλα.

Ἰδρύει τήν Μουσική Μπάντα εἰς τό Καστέλλι, ἀναδεικνύει τά μεγάλα Παηγύρια τῆς Μητροπόλεως τοῦ Γκιώνα, τοῦ Παρθενῶνα, τούς Ἁγίους Πατέρες εἰς τό Σέλινο, ἰδιαίτερως τόν Πολλιοῦχο τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνα.

Ὅργανώνει τίς γυναῖκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τίς ὁποῖες συγκεντρῶνει σέ κοινή λειτουργική Σύναξη, κάθε χρόνο, σέ διάφορα μέρη τῆς περιοχῆς.

Ἀγαπᾷ καί βοηθᾷ τούς πάντες καί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι συνδράμουν τό ἔργο του καρδιακά.

Ἰδρύει μέ τούς συνεργάτες του, τήν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία Κρήτης εἰς τό Κολυμβάρι, τόν φάρον αὐτόν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καί τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅργανώνει συνέδρια γιά τούς ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως του καί τῆς Κρήτης καί γιά ἄνθρώπους ὅλου τοῦ κόσμου. Μετέχει σέ συνέδρια διεκκλησιαστικά στήν Ἰνδία, στήν Οὐψάλα, στήν Εὐρώπη.

Συμβάλῃει εἰς τήν ἐπανακομιδῆ τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Τίτου εἰς τό Ἡράκλειο καί συμμετέχει εἰς τήν ἐπίσημη Ἀντιπροσωπία τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.

Μετέχει στά παθήματα καί στά μαρτύρια τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης, τήν περίοδο τῆς Δικτατορίας, στό μεγάλο ἀκτοπλοϊκό δυστύχημα τοῦ πνιγμοῦ τοῦ ἐπιβατηγοῦ «Ἡράκλειο». Παίρνει τήν πρωτοβουλία, τοῖμα καί ξεκινᾷ τήν ἴδρυση τῆς Ναυτιλιακῆς Ἑταιρίας τῆς ANEK γιά τήν ἐπιτυχία καί τήν πρόοδο τῆς ὁποίας ἀπευθύνεται σέ ὅλο τό λαό καί ζητᾷ τήν συνδρομή του, οἱ δέ ἄνθρωποι τῆς Ἑταιρίας ἐσεβάσθησαν, ἀγάπησαν, ἐτίμησαν καί σέβονται καί τιμοῦν καί ἀγαποῦν τό σεπτό πρόσωπό του.

Τό ἴδιο κάνει μέ παρόμοιες ἐνέργειες εἰς τήν Ἑπαρχία Κισάμου, τό Σέλινο, τόν Ἀποκόρωνα, μέ τήν ΕΤΑΝΑΠ.

Τό μεγάλο καί θαυμαστό αὐτό ἔργο ἀφήνει ἀργότερα εἰς τόν διάδοχό του, τόν μακαριστόν Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου κυρόν Κύριλλο καί πορεύεται εἰς τήν Γερμανίαν, μέ Ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς ὁ Μητροπολίτης τῆς, τό 1971, χωρίς νά ξεχάσει τήν Κρήτη καί νά πάψει νά ἀγαπᾷ τήν πρώτη Μητρόπόλῆ του, εἰς τήν ὁποίαν ἐπανέρχεται καί συνεχίζει τό θαυμαστό ἔργο του, ἀπό τό 1981 μέχρι καί τό ἔτος 2005, ὅποτε παραιτεῖται μέ τήν δική του τήν θέληση, γιά νά διευκολύνει τήν ζωήν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί δίδει τή σκυτάλη του εἰς τόν σημερινό ἄξιο διάδοχο καί συνεχιστή τοῦ ἔργου του, τόν Σεβασμιώτατον ἀδελφόν κ. Ἀμφιλόχιον.

Εἰς τήν δεύτερη αὐτή Ἀρχιερατικήν του διακονίαν, τό ἔργο του εἶναι κυρίως πνευματικό, λειτουργικό, Συνοδικό καί ἀγαπᾶται καί ἐκτιμᾶται ἀπό ὅλα τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μας.

Πολύτιμος καρπός καί μεγάλη προσφορά του, κατά τήν περίοδον αὐτήν, εἶναι ἡ ἴδρυση καί λειτουργία τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν καί Μελετῶν «Ἐλευθέριος Βενιζέλος», ἀνοιγμα πρός τήν πρόσφατη Ἱστορία τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων καί τῆς Κρήτης, ἕνα Ἰδρυμα στολίδι καί καύχημα τῆς Κρήτης, τό ὅποῖον τόν σέβεται καί τόν τιμᾷ ἀπεριόριστα μέ τόν ἐκλεκτό Γενικό Γραμματέα του, τόν κ. Νικόλαον Παπαδάκην, δικηγόρον, ἄξιον καί πολύτιμον λειτουργόν τοῦ Ἰδρύματος.

Αυτή ήταν ή πολύ εύλογημένη πορεία και προσφορά του Μεγάλου Ἱεράρχου, γνησίου ἐργάτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, του πρώην Κισάμου και Σελλίνου Εἰρηναίου, τόν ὁποῖον σήμερα προπέμπομεν εἰς τήν αἰωνιότητα και κατευοδώνομε μέ σεβασμό και θαυμασμό, μέ ἀφοσίωση και εὐλάβεια, γι' αὐτό ὁποῖον ήταν και εἶναι, ἐπροσέφεραν και θά προσφέρει μέ τήν Ἱστορίαν του, τήν ὁποῖαν ἀφήνει μέγα και πολῦτιμο κεφάλαιο στήν Ἐκκλησία τῆς Κρήτης και τήν Ὁρθοδοξία μας.

Μέ ὅλα αὐτά τά δεδομένα του εὐλογημένου Προσώπου και τῆς μεγάλης του προσφορᾶς εἰς τούς πάντες και τά πάντα, τούτη τή στιγμή εὐχαριστοῦμε τόν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἔστειλε τέτοιον ἄνθρωπον εἰς τήν Κρήτην, εἰς τήν Ἱεράν Ἐπαρχιακήν Σύνοδόν της, εἰς τόν λαόν της, τά παιδιά, τούς νέους, τούς ἡλικιωμένους, τό Ἔθνος, τό Γένος, τήν Ἑλλάδα. Γιά τό φωτεινό, πολυσήμαντο, ἀρχιερατικό, ἀνθρώπινο, ἐθνικό και Κρητικό παράδειγμα και φρόνημά του.

Ποιησέβαστε Γέροντα, Σεπτέ Ἱεράρχη του Τόπου τούτου και τῆς Ἐκκλησίας μας,

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ὅλοι μας, Ἱεραρχία, Κληῆρος και Λαός. Ἰδιαιτέρως οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἱεράς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου μας, οἱ ἱερεῖς, οἱ μοναχοί και οἱ μοναχές και ὅλοι οἱ ἄνθρωποι του Τόπου, παρόντες και ἀπόντες ἀπό τόν Ναόν αὐτόν, ὅπου γῆς, γιά ὅλα ὅσα ἔχετε προσφέρει κατά τήν διάρκειαν τῆς ζωῆς και τῆς Διακονίας σας εἰς τό Γένος, εἰς τό Ἔθνος, εἰς τόν πολῦπαθον και πολυβασανιζόμενον σήμερον λαόν μας. Παρακαταθήκη και κεφάλαιο.

Δέν θά ξεχάσωμε τό σεπτό πρόσωπο, τό παράδειγμα, τήν μορφή, τό γέλιο, τήν ἡρεμία, τή γαλήνη, τήν θυσιαστικότητα, τήν ἐργατικότητα, τήν ἀποτελεσματικότητα, τήν ὁποῖαν ἀφήνετε σέ ὅλους μας.

Θέλομεν ὅλοι μας και θά προσπαθήσωμε νά Σᾶς θυμούμαστε, νά ἐμπνεώμαστε ἀπό τήν ζωή, τό ἔργο και τό παράδειγμα σας πάντοτε και ἰδιαιτέρως εἰς τήν δύσκολην ἐποχήν τήν ὁποῖαν περνοῦμε.

Λυπούμαστε ἰδιαιτέρως πού φεύγετε σήμερα ἀπό τήν παρούσα ζωή σέ μίαν ἐποχήν, κατά τήν ὁποῖαν τό φῶς, ἡ ζωντάνια, ἡ μεγαλοψυχία, ὁ λόγος και οἱ κρητικοί ὀραματισμοί σας μᾶς χρειάζονται τόσον πολύ, ἀλλά εἴμαστε σίγουροι ὅτι τό φῶς αὐτό θά τό ἐκπέμπετε και θά τό στέλνετε και ἀπό ἐκεῖ πού θά εἴσθε, μέ τήν ἀγάπη, τήν προσοχή και προσευχή σας γιά ὅλους ἐμᾶς, οἱ ὁποῖοι δέν θά παύσωμε ποτέ νά σᾶς ἀγαποῦμε και νά σᾶς εὐγνωμονοῦμε.

Παρακαλοῦμε τόν Θεό νά στείλει στούς δύσκολους καιρούς μας, ἀνθρώπους φωτισμένους, συνετούς, ἀγωνιστές, λαμπρούς και δυναμικούς, ὅπως ἐσᾶς, νά σηκώσουν και νά ἀναστήσουν τό δοκιμαζόμενο Τόπο μας και ὅλο τό λαό μας, ὁ ὁποῖος ὑποφέρει τόσον πολύ. Ἀνθρώπους, ὅπως ἐσᾶς, χρειαζόμαστε σήμερα, και ἐλπίζομεν ὅτι ὁ Θεός θά μᾶς ἐλεήσει και θά μᾶς στηρίξει σ' αὐτή τήν κρίσιμη συγκυρία.

Σᾶς παρακαλοῦμε, ποιησέβαστε Ἱεράρχη, ἄνθρωπε του Θεοῦ και τῆς Κρήτης μας, ἡ ὁποία τοῦτο τό χρόνο γιορτάζει τήν Ἐνωσή της μέ τήν Μητέρα Πατρίδα, νά μεταφέρετε τό σεβασμό και τήν ἀγάπη μας σέ ὅλους τούς Κρητες Ἀρχιεπισκόπους Τιμόθεον, Εὐγένιον, Βασίλειον, ὅλους τούς λοιπούς Ἀρχιερεῖς και ἱερεῖς και μοναχοῦς και ὅλον τόν εὐλογημένον λαόν μας, τόν ὁποῖον ἐσεῖς ἔχετε διακονήσει και εὐρίσκεται ἤδη εἰς τήν Θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, ὅπου «οὐκ ἔστι πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλά ζωή ἀτελεύτητος».

Αιωνία ή μνήμη εις Ἑσᾶς, ἀλησμόνητε πρώην Ποιμενάρχα τῆς Θεοσώστου Αὐτῆς Ἐπαρχίας, Πνευματικέ Πατέρα καί Δάσκαλε, ἀδελφέ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγ. Τριάδος Τζαγκαρόλων, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καί τῆς Κρήτης, τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ κόσμου ὅλου.

Ὁ Κύριός μας, ὁ Ἄρχηγός τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου νά σᾶς κατατάξει μέ τούς Ἁγίους καί τούς Δικαίους Του.

Ἀπό τό τελεσθέν Τρισάγιο εἰς τόν Ἱ. Μ. Ναό Ἁγ. Μηνᾶ Ἡρακλείου (30-4-2013)

Ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Βελεστίνου κ. Δαμασκηνός

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κισάμου & Σελλίνου κ. Ἀμφιλόχιε, σεπτέ Προκαθήμενε τῆς Θεοσώστου επαρχίας ταύτης καί ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης, Σεβ. Μητροπολίτα Γερμανίας κ. Αὐγουστίνε, Σεβ. ἅγιοι Ἀρχιερεῖς τῶν Θεοσώστων Μητροπόλεων τῆς Μεγαλονήσου Κρήτης, Σεβαστοὶ πατέρες, ὀσιώτατες ἀδελφές, Ἐξοχώτατοι καί ἐκκλημπρότατοι καί ἐντιμώτατοι ἄρχοντες τῆς Πολιτείας καί τῆς περιοχῆς, Γενναιοτάτοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, Εὐσεβῆ ἡμέτεροῦ Θεοῦ.

Ἦκούσαμεν ἤδη καί ἀπό τόν ποιμενάρχη τῆς Θεοσώστου αὐτῆς Ἐπαρχίας καί ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης, τόν Σεβ. κ. Εἰρηναῖο, ποιά ὑπῆρξε ἡ προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος, ἄν καί οἱ περισσότεροι ἔχομε ἴδια γνώμη περί αὐτοῦ.

Ἐγὼ εἶχα τήν τιμή καί τήν εὐλογία, πρὶν ἀπό μισό αἰῶνα νά γνωρίσω τόν θαυμάσιο αὐτόν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος δέν περιορίστηκε ποτέ εἰς τά λόγια, ἀλλ᾽ ἦταν ὁ ἄνθρωπος τῶν ἔργων, τοῦ παραδείγματος, τῆς ἀγιότητος. Γι' αὐτό καί σήμερα ἀναπαύεται ἐδῶ εἰς τό κέντρο ἡμῶν, ἔχει χωρισθεῖ τό πνεῦμα ἀπό τό σῶμα, καί τό πνεῦμα, πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι παρίσταται, ἀκούει καί προσέχει ὅλα ὅσα συμβαίνουν ἐδῶ.

Ἐκεῖνο πού μᾶς ἀναπαύει μέσα εἰς τήν θλιψίαν τῆς ἀπουσίας του εἶναι τό γεγονός, ὅτι σάν τόν Πατριάρχη τῆς Π. Διαθήκης, τόν Ἀβραάμ, δέν ἔκαμε μόνη κατοικία εἰς τόν κόσμον αὐτόν, γιατί τό βλέμμα του ἦταν στραμμένο εἰς τήν ἀληθινή πατρίδα μας, εἰς τήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἐκεῖ ὅπου τελικά, πιστεύω, ὅτι ἀξιώθηκε νά φθάσει. Καί αὐτή εἶναι ἡ μεγάλη τιμή γιά τόν ἴδιο, αὐτό εἶναι ἡ μεγάλη ἀμοιβή τήν ὁποία ἀφήνει σέ μᾶς, γιατί ξέρομε πιά, ἐκεῖ ἔχομε ἐκπρόσωπο, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νά δέεται νύχτα καί ἡμέρα γιά τά προβλήματα τά ὁποῖα μᾶς ἀπασχολοῦν.

Κι ὅπως ἐκεῖνος εἶχε τήν δυνατότητα νά ἐπιλύσει πολλὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς του, ἔτσι πολύ περισσότερο τό πνεῦμα του μέ τή χάρι τοῦ Κυρίου μας θά δώσει λύση σέ πολλὰ προβλήματα, τά ὁποῖα βασανίζουν τή σημερινή μας κοινωνία.

Σάν ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, τοῦ κ. Ἱερωνύμου καί ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μεταφέρω τήν θλιψίαν ἐκείνων πρὸς ὅλα τά πνευματικά του τέκνα, καί εὐχομαι ἐκ μέρους ὅλων νά εἶναι τό μεγάλο πρότυπο, τό ὁποῖο θά μᾶς καθοδηγεῖ στό δρόμο τόν εὐθύ, τῆς ἀληθείας γιά νά ζήσομε σάν ἄνθρωποι καί σ' αὐτόν τόν κόσμο καί νά κατακτήσομε καί τήν αἰωνιότητα.

Τοῦ ἀειμνήστου Πατρός καί Ἱεράρχου Εἰρηναίου, ἔστω αἰωνία ἡ μνήμη.

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Αύγουστίνος

«Καί εἶπε Κύριος τῷ Ἀβραμ· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καί ἐκ τῆς συγγενείας σου καί ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου καί δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δεῖξω». (Γεν. 12,1)

Μία, ἡ κάθε νεκρολογία, εἶναι χρέος τιμῆς καὶ συνάμα ἕνας ἐπιχειρούμενος ἄθλος. Δέν χωρεῖ μέσα σέ λίγες λέξεις ἡ ἐκπλήρωση αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χρέους, ἰδίως ὅταν ὁ κεκοιμημένος ἀδελφός εἶχε μία συναρπαστική πορεία ζωῆς καί ἕνα πολυπλευρο ἔργο, ὅπως ἀκριβῶς ὁ μητροπολίτης Εἰρηναῖος, τό καύχημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί τῆς Μεγαλονήσου μας. Ὡς διάδοχος τοῦ ποιοῦ Ἱεράρχου στήν εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας μας στήν Γερμανία, θά ἤθελα, λοιπόν, νά περιοριστώ στό διάστημα τῆς πολυτίμης διακονίας του στό κέντρο τῆς Εὐρώπης.

Σέ δύσκολους, τόσο γιά τήν πατρίδα ὅσο καί γιά τόν κόσμο, καιρούς, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, μέ μία σοφή ἀπόφαση τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καί τῆς περί Αὐτόν Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπιστράτευσε τόν Μητροπολίτη Εἰρηναῖο, τόν κάλεσε νά ἐγκαταλείψει τήν πατρική γῆ καί τοῦ ἀνέθεσε τήν εὐθύνη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '70. Αὐτή ἡ Ἱερά Μητρόπολη, ἔτσι ὅπως ὑφίσταται καί δραστηριοποιεῖται σήμερα, δέν νοεῖται δίχως τήν καθοριστικῆς σημασίας παρουσία καί συμβολή τοῦ προκατόχου μου. Πλοῦσιος σέ ὀράματα καί δημιουργικές ἐμπνεύσεις ἔθεσε ἀσάλευτα θεμέλια, τά ὁποῖα ἐμελλῶν ν'ἀποτελέσουν ἐχέγγυα γιά τό ριζωμα τῆς Ὁρθοδοξίας στή γεωγραφική καρδιά τῆς Εὐρώπης. Ἐπιγραμματικά ἀναφέρω τήν θεμελίωση καί ἀνέγερση τοῦ μητροπολιτικοῦ κέντρου τῆς Βόννης, τήν ὀργάνωση τῆς ὀρθοδόξου διακονίας, τήν μέριμνα γιά τούς ἱερεῖς καί τή νομική ἀναγνώριση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας ἀπό τό γερμανικό κράτος.

Ὁ Μητροπολίτης Εἰρηναῖος ὑπῆρξε πρό παντός φιλόστοργος πατέρας, ἀκούραστος στήν ποιμαντική φροντίδα γιά τό ποίμνιό του, τό ὁποῖο, ὅταν στήν δεκαετία τοῦ '80 ἐπέστρεψε στήν Κρήτη, ἔνωσε ἀπορφανισμένο. Γιά τόν Μητροπολίτη Εἰρηναῖο ὁ ὕψιστος τίτλος τιμῆς δέν ἦταν ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἔργου του μέ τήν παρασημοφόρησή του ἀπό τόν τότε Πρόεδρο τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας μέ τό ἀνώτατο παράσημο τῆς χώρας, ἀλλά ἡ προσφώνησή του ὡς πατέρα τῶν Ἑλλήνων τῆς Γερμανίας. Ἀξιοποίησε ὅλα τά χαρίσματά του στήν διακονία του πρός ὄφελος τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν, ὅπως τό ἐπικοινωνιακό ταλέντο καί τίς δημιουργικές ἐπαφές του μέ τήν γερμανική πλευρά. Ὁ χαρισματικός λόγος του καί ἡ ἴδια ἡ ἀσκητική μορφή του μένουν ἀνεξίτηλα στήν μνήμη ὀλων, Ἑλλήνων καί Φιλελλήνων, στή Γερμανία.

Ὁ μακαριστός Γέροντας πίστευε ὅτι ἡ ὀρθόδοξη παρουσία στή Γερμανία δέν μοιάζει μ' ἕνα ἀπλό πέρασμα κι ὅτι θά ριζώσουμε στή χώρα αὐτή, δεῖγμα τῆς διορατικότητος καί -θά τοημοῦσα νά πῶ- τῆς προφητικῆς του ἐνόρασης.

Όλοι όσοι παραμένουμε στη γη της αποδημίας, στη γη που μᾶς ἔδειξε ὁ Κύριος καί Δεσπότης τῆς ζωῆς μας, ἀγωνιζόμαστε νά βαδίζουμε στά χνάρια του, συνεχίζοντας τό ἔργο του καί ἀκολουθώντας πάντοτε στήν ἐκκλησιαστική διακονία τή σωτήρια γραμμή τοῦ Σεπτοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας.

Προσευχόμαστε ὅλοι μαζί, θεοφιλῆς κληρὸς καί λαός, τό ὄνομά του νά εἶναι γραμμένο στό βιβλίό τῆς ζωῆς, ἀσφαλισμένο στήν μνήμη τοῦ Θεοῦ, κι ἐμεῖς, οἱ ὑπολειπόμενοι, νά ἔχουμε τήν εὐχή του.

**Ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων
καί τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Ἄντ. Σαμαρᾶ
ὁ κ. Χρήστος Μαρκογιαννάκης, Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς**

Τό προλογικό σημεῖωμα τοῦ πονήματός του «Ὁ ποιητής τῶν Ὠραίων Ψυχῶν», ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Εἰρηναῖος ἐκφράζει μέ ἀπαράμιλλη ταπεινοφροσύνη τήν ἐλπίδα ὅτι μέσω τοῦ ἔργου του θά μπορέσει νά βοηθήσει *«ἐκείνους πού θέλουν νά κτίσουν καλύτερο τόν ἑαυτό τους μέ τήν Θεία Τέχνη τοῦ Χριστοῦ»*.

Μέ τή χάρη αὐτῆς τῆς θείας τέχνης νά καθοδηγεῖ πάντοτε τά βήματά του καί συναισθανόμενος πλήρως τήν εὐθύνη του ὡς θρησκευτικοῦ ἡγέτη, ὁ ἐκλιπών, ἀκάματος ἐργάτης, ἀφιέρωσε ὅλη τή ζωή του στή διακονία τοῦ ποιμνίου του. Μαθητές καί δάσκαλοι, ἀγρότες καί διανοούμενοι, φτωχοί καί πλούσιοι ἀκούγαν μέ σεβασμό τόν πεφωτισμένο ἅγιο τῆς ἐποχῆς μας νά ἀποκαλύπτει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί νά τόν διερμηνεύει σέ μία γλῶσσα κατανοητή, ἀπλή, οἰκεία σέ ὅλους.

Ἡ εὐθύτητα τῆς καρδιάς του καί τό γνήσιο ἐνδιαφέρον του γιά κάθε πάσχοντα καί δοκιμαζόμενο συνάνθρωπο κατάφεραν νά τόν ἀναγορεύσουν σέ ἕναν ἐξαιρετικά λαοφιλή Ἱεράρχη, ὁ ὁποῖος μέ τή δράση του σφράγισε ἀνεξίτηλα τήν ἐκκλησιαστική καί εὐρύτερα κοινωνική ζωή τοῦ τόπου μας.

Γι' αὐτό καί δικαιολογημένα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου Ἀμφιλόχιος τόν ἀποκάλεσε *«μεγάλο παππού τῆς Κρήτης»*.

Γι' αὐτό καί σήμερα, πάνδημος ὁ λαός τῶν Χανίων, τῆς Μεγαλονήσου καί ὀλόκληρης τῆς Ἑλλάδας ἀποχαιρετᾷ μέ βουβή θλίψη τόν *«δικό του Εἰρηναῖο»*, ὁ ὁποῖος, ὀρμώμενος ἀπό τό ταπεινό Νεροχώρι Ἀποκορώνου, πραγματοποίησε λαμπρές σπουδές στή θεολογία καί τήν κοινωνιολογία, σέ Ἑλλάδα καί Γαλλία καί ἔφθασε τό 1957 νά ἐκλεγεῖ Ἐπίσκοπος Κισάμου & Σελίνου καί ἀργότερα, τό 1972, Μητροπολίτης Γερμανίας – σημειωτέον ὅτι γιά τήν ἀξιοθαύμαστη προσφορά του στήν ὁμογένεια τιμήθηκε μέ τό ἀνώτατο παράσημο τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας.

Ὅμως, ἡ Κρήτη ἦταν πάντοτε ριζωμένη στήν καρδιά του: *«Ἡ Ὁρθοδοξία*

μας, τό Γένος καί τό Ἔθνος μου καί ἰδιαίτερα ἡ ἀγαπημένη μου Κρήτη θά εἶναι πάντα στήν προσευχή, στήν σκέψιν καί τή μέριμνά μου», ἀναφέρει. Ἔτσι, παραιτεῖται καί ἐπιστρέφει, ἀρχές τοῦ 1981, στή γενέτειρά του, γιά νά ἐγκαινιάσει τή δεύτερη περίοδο τῆς ἀρχιερατείας του, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε φυσική συνέχεια τῆς πρώτης.

Ἀνεξάντλητος εἶναι ὁ κατάλογος τῶν ἔργων, τά ὁποῖα συντελέστηκαν χάρη στήν ἀοκνη δραστηριότητά του καί ἀποτελοῦν τήν πολυτίμη παρακαταθήκη του στόν κρητικό λαό.

[Θά τολμήσω νά μνημονεύσω ἐνδεικτικά κάποια ἀπό αὐτά:

Ἵδραματίστηκε καί ἴδρυσε τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης.

Ἐπί Ἀρχιερατείας του καί μέ τή συνεργασία ἄλλων κοινωνικῶν παραγόντων δημιουργήθηκε ἡ μεγάλη ναυτιλιακή ἐταιρεία Α.Ν.Ε.Κ. καί ἄλλες ἐταιρεῖες λαϊκῆς βάσεως, ἐνῶ οἰκοδομήθηκαν καί λειτούργησαν τά μαθητικά Οἰκοτροφεία στό Καστέλλι, τήν Κάντανο, τήν Παλαιοχώρα, τό Κολυμπάρι, τίς Βουκολιές καί ἀλλοῦ, οἱ Τεχνικές Σχολές Καστελλίου, τό Ἄννουσάκειο Γηροκομεῖο-Θεραπευτήριο, ἡ Σχολή Κωφολάλων στό Καστέλλι, τά Πνευματικά Κέντρα Κισάμου, ἡ Σχολή Ἀγγαιοπλάστικῆς, οἱ Σχολές Βυζαντινῆς Μουσικῆς καί Ὁρθόδοξης Ἀγιογραφίας, τό Ἰδρυμα Κισαμικῶν Μελετῶν καί πλῆθος ἄλλων κοινωφελῶν ἰδρυμάτων.

Ἀλλῶστε, ἡ βαθιά καί οὐσιαστική θεολογική καί εὐρύτερα ἀνθρωπιστική του παιδεία ὑπῆρξε τό ἐφραλήριον τοῦ σπουδαίου κοινωνικοῦ του ἔργου, μέσω τοῦ ὁποίου βοήθησε ἀναρίθμητους συμπολίτες μας, καί κυρίως παιδιά καί νέους ἀνθρώπους, νά σπουδάσουν καί νά ἀναζητήσουν μία καλύτερη τύχη].

Ἀξιομνημόνευτο εἶναι καί τό συγγραφικό ἔργο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη, πνευματική ὑπόθηκη γιά τίς μέλλουσες γενιές καί ἀστείρευτη πηγή διδασμάτων ἑνός ἀνθρώπου, πού ἔζησε μέ ἀπόλυτη συμφωνία λόγων καί ἔργων, ἑνός βίου πλήρως ἑναρμονισμένου μέ τό πνεῦμα καί τό γράμμα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ἄλλῶστε, αὐτό ἀπεδείχθη περίτρανα καί ἀπό τή συνειδητή ἐπιλογή τοῦ Εἰρηναίου νά ὑποβάλλει τό 2005 τήν παραίτησή του ἀπό τά ἀρχιερατικά του καθήκοντα γιά λόγους ὑγείας καί προκεχωρημένης ἡλικίας. Συναισθανόμενος μέ αὐτογνωσία ὅτι οἱ δυνάμεις του δέν ἐπαρκοῦν πλέον, ὥστε νά ἀνταποκριθεῖ στίς ὑψηλές προδιαγραφές πού ὁ ἴδιος ἀξίωνε γιά τήν ἀρχιερατεία του, προτίμησε νά ἀποσυρθεῖ γιά περισυλλογή καί μελέτη, ἀποχαιρετώντας μέ συγκίνηση τό ποίμνιό του καί διδάσκοντας τήν ὑπευθυνότητα πού πρέπει νά ἔχει ὁ καθένας μας, σέ ὅποια θέση κι ἂν εὐρίσκεται, ἀπέναντι στήν κοινωνία, στόν θεσμό πού ὑπηρετεῖ καί προπαντός στόν ἑαυτό του.

Ἐχοντας σήμερα τήν τιμή νά ἐκπροσωπῶ τή Βουλή τῶν Ἑλλήνων καί τόν Πρόεδρό της σέ αὐτή τή σεμνή ἐξόδιον ἀκολουθία, δέν θά μπορούσα νά τελειώσω τή σύντομη αὐτή ἀναφορά στή ζωή καί τό ἔργο τοῦ μακαριστοῦ Εἰρηναίου, χωρίς νά ἐπισημάνω τήν καθοριστική συμβολή του στόν ἀντιδικτατορικό ἀγῶνα καί τήν ἐδραίωση τῆς δημοκρατίας: πέραν τῶν ἄλλων, ὁ λόγος του κατά τῆς Χούντας τῶν Συνταγματαρχῶν, τόν ὁποῖο μέ παρρησία ἐξεφώνησε στόν Μητροπολιτικό ναό τῆς Βόννης, ἐνώπιον ἐξορίστων ἀπό ὀλόκληρη τήν Εὐρώπη, ἔχει μείνει χαραγμένος στήν ἱστορία ὡς μνημεῖο παρρησίας καί ἐλευθέρης συνείδησης ἑνός ἀνθρώπου τοῦ κλήρου καί ταυτόχρονα ἑνός ἐνεργοῦ πολίτη μέ ἀκλόνητο δημοκρατικό φρόνημα.

Ὁ ἀναπαυόμενος Ἱεράρχης πέρασε πλέον στή χορεία τῶν ἀθανάτων. Ὅμως, μεριμνώντας γιά ὄλους ἐμάς, μᾶς ἄφησε πλήθος λόγων σοφῶν καί διαχρονικῶν γιά μιά σειρά ἀπό ἠθικά, πνευματικά καί κοινωνικά ζητήματα. Θά ὀλοκληρώσω, λοιπόν, μ' ἓνα παράθεμα ἀπό κείμενο τοῦ Εἰρηναίου γιά τόν θάνατο, σάν παραμυθία στόν πόνο τῆς δυσαναπλήρωτης ἀπώλειας πού ὄλοι βιώνουμε σήμερα:

«Πραγματικά, ὄσοι δέν ἔχουν ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητος συντρίβονται ἀπό τόν θάνατον τῶν ἀγαπημένων ὑπάρξεων καί μένουν ἀπαρηγόρητοι καί θλιβεροί [...]. Ὅμως ἐκεῖνοι πού μποροῦν σ' αὐτές τίς σκοτεινές στιγμές νά σταθοῦν ὀρθιοι καί νά κάμουν τήν ὁμολογία «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν», ἐκεῖνοι μποροῦνε νά παρηγορηθοῦνε καί ν' ἀκούσουνε τόν γλυκύτατο λόγο «οὐκ ἀπέθανε ἀλλὰ καθεύδει» [...]. Μακάριοι ὄσοι κρατοῦνε τήν ἐλπίδα αὐτή κρυμμένη μέσα στήν καρδιά των καί κάνουνε τόν πόνο των ἀγάπη καί θυσία».

Ὁ Θεός νά ἀναπαύει τήν ψυχή του.

Ὁ Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταῦρος Ἀρναουτάκης

Γεβαστέ μας Πατέρα,

Μέ συγκίνηση ὀλόκληρη ἡ Κρήτη σᾶς συνοδεύει σήμερα στήν τελευταία σας κατοικία ἀπό τήν ἀγαπημένη σας Κίσαμο, τήν ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλης Κισάμου καί Σελίνου, πού γιά πολλὰ χρόνια διακονήσατε.

Ἱερός κληρικός, ἀρχές, φορεῖς καί λαός, ὄλοι μαζί, ἀποχαιρετοῦμε τόν ἐμπνευσμένο Ἱεράρχη μας πού μέ τήν Ποιμαντορική ζωή καί τό πλούσιο ἔργο του ἦταν φωτεινός φάρος καί παράδειγμα πρὸς μίμηση.

Ἀποχαιρετοῦμε τόν πνευματικό ἡγέτη πού εἶχε διεθνή ἀναγνώριση καί πολυσήμαντη προσφορά στήν Δημοκρατία, στήν Ὀρθοδοξία, στόν Ἐκκλησία, στήν Παιδεία καί στήν κοινωνία τόσο στήν Κρήτη ὅσο καί στήν Γερμανία, ὅπου ὑπηρέτησε σέ δύσκολους καιρούς.

Ὁ ἐκλιπών Ἱεράρχης μας ἦταν πολυσχιδῆς προσωπικότητα γενικῆς ἀποδοχῆς, πρότυπο γιά τόν κληρικό καί τό λαό, καί πού μέσα ἀπό τίς παρεμβάσεις καί τό ἔργο του ἀναδείκνυε τήν Κρήτη μας στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό.

Ἦταν σεμνός Ἱεράρχης, ἐμπνευσμένος παιδαγωγός, θεολόγος, συγγραφέας, πρωτοπόρος στους κοινωνικούς ἀγῶνες ἀλλὰ καί διορατικός γιά τίς προτεραιότητες τῆς τοπικῆς οἰκονομίας καί τῆς ἀνάπτυξης.

Ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού προέτασσε πάντα τό “ἐμεῖς” καί ὄχι τό “ἐγώ”, πού σέ ἀντίξοες ἐποχές γιά τόν τόπο πρωτοστάτησε καθοριστικά σέ ἀναπτυξιακές πρωτοβουλίες καί δράσεις, στήν ἴδρυση τοπικῶν ἀναπτυξιακῶν ἐταιρειῶν ἔχοντας πάντα στό πλευρό του τίς τοπικές κοινωνίες. Παράλληλα τήν ἴδια περίοδο ὁ Μακαριστός ἀπέτελεσε ἐλπίδα καί σύμβολο τῶν μαθητῶν, τῆς νεολαίας τῶν

ὀρφανῶν παιδιῶν καθὼς ἰδρύει οἰκοτροφεῖα, τεχνικές σχολές, κέντρα ἐκπαίδευσης πρότυπων ἀγροτικῶν ἐγκαταστάσεων, πνευματικά κέντρα γιὰ ντόπιους καί ξένους φοιτητές, σχολές χειροτεχνικῆς ἀνάπτυξης, κέντρα παραδοσιακῆς λαϊκῆς τέχνης, ἐκθέσεις, ἐνῶ τό μεγάλο ἀπόκτημα τῆς ἴδρυσης καί λειτουργίας τῆς Ὁρθόδοξης Ἀκαδημίας Κρήτης στό Κολυμπάρι καθιστᾷ τήν περιοχὴ διεθνές πνευματικό καί μορφωτικό κέντρο.

«Ὅτι ἔκανα καί ὅτι κάνω τό πράττω ὡς ἔκφραση τῆς Ἐκκλησίας» εἶχατε πεῖ τό 2005 στήν ὁμιλία σας ἀπό ἄμβωνος, ἐδῶ στήν Κίσαμο ὅταν οἰκειοθελῶς ἀποσυρθήκατε.

Ὁμως αὐτό τό πλούσιο ἔργο καί τήν πηγαία προσφορά σας τήν ἔχουν βιώσει καί τήν ἀναγνωρίζουν οἱ κάτοικοι τῆς Μητρόπολῆς σας καί εἶναι γνωστή σέ φορεῖς καί πολίτες, σέ ὅλη τήν Κρήτη, ἀλλῆ καί ἐκτός του νησιοῦ μας.

Σεβαστέ μας Πατέρα,

Μᾶς ἀφήνετε πολυσήμαντες παρακαταθήκες μέ τό ἔργο σας καί σᾶς εἶμαστε εὐγνώμονες.

Εἶναι ἡ ἀγάπη πού φυτέψατε στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

Τό ὄραμα πού δώσατε στούς νέους καί στούς τοπικούς φορεῖς.

Ἡ παρηγοριά πού προσφέρατε στούς ταλαιπωρημένους στή ζωή.

Ἡ θαλπωρή στά ὀρφανά, στούς ἀναξιοπαθοῦντες συνανθρώπους μας.

Ἡ πίστη καί τό θάρρος πού μεταλαμπαδεύσατε σέ ὅλο τόν κόσμο. Εἶναι ἡ ἀγωνιστικότητά σας στήν προάσπιση ἀρχῶν καί ἀξιῶν, γιὰ τήν Πατρίδα, τήν Ἐκκλησία, τούς θεσμούς, στήν οἰκογένεια, γιὰ τά δικαιώματα καί τό δίκιο τῶν πολιτῶν.

Σεβαστέ μας Πατέρα,

Ἡ Περιφέρεια Κρήτης κλείνει εὐλαβικά τό γόνυ μπροστά στό σεπτό σκῆνωμά σας ἀποχαιρετώντας σας στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ.

Σᾶς ὑποσχόμαστε ὅτι θά προσπαθήσουμε, ὅσο μπορούμε, νά κάνουμε πράξη τό ὄραμά σας καί τίς πολύτιμες παρακαταθήκες πού μᾶς ἀφήσατε. Ἐμεῖς θά σᾶς νιώθουμε πάντα κοντά μας καί ὅτι μέσα ἀπό τίς «χαραμάδες» τοῦ Οὐρανοῦ θά μᾶς καθοδηγεῖτε, καί θά εὐλογεῖτε τήν Πατρίδα μας, τήν Κρήτη μας πού τόσο ἀγαπήσατε. Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη σας καί ὁ Θεός νά ἀναπαύσει τήν ψυχή σας μετά τῶν δικαίων.

Θερμά συλλυπητήρια στήν Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, στήν οἰκογένεια τοῦ Μακαριστοῦ, καί στόν ἄξιο διάδοχο συνεχιστή τοῦ ἔργου στήν οἰκεία Μητρόπολη, Μητροπολίτη κ.κ. Ἀμφιλόχιο.

**Ὁ Δήμαρχος Κίσαμου
κ. Γεώργιος Μυλωνάκης**

Κίσαμος, μέ αἰσθήματα ὀδύνης καί σεβασμοῦ, ἀποχαιρετᾷ σήμερα τό μακαριστό Ποιμενάρχη της, Εἰρηναῖο Γαλανάκη, ὁ ὅποιος μέ τή συνοδική προφορά του στήν Ἐκκλησία καί τήν κοινωνία, σημάδεψε τήν Κίσαμο, τήν Κρήτη, καί τήν Ὁρθοδοξία ὀλόκληρη.

Ὁ Εἰρηναῖος, ὑπῆρξε μία προσωπικότητα διεθνοῦς ἐμβέλειας, μέ τεράστια προσφορά καί παρακαταθήκη γιά τόν τόπο καί τούς ἀνθρώπους του, μέ κύρια χαρακτηριστικά τήν ταπεινοφροσύνη καί τήν προσφορά στήν Ἐκκλησία καί τόν ἄνθρωπο.

Χρειάζονται σελίδες πολλῆς νά γραφτοῦν γιά τό ἔργο καί τήν παρουσίαση τῆς ξεχωριστῆς αὐτῆς προσωπικότητας, πού ἔδωσε πνοή καί δημιουργικό φρόνημα στήν Κίσαμο, μέσα ἀπό τήν ταπείνωση, τόν προσωπικό του μόχθο καί τήν ἀγάπη του γιά τό Θεό καί τόν ἄνθρωπο.

Ὡς Δήμαρχος Κισάμου, καί σύσσωμο τό Δημοτικό Συμβούλιο, ἐκφράζουμε τήν βαθιά ὀδύνη μας, γιά τήν κοίμηση τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη μας Εἰρηναίου. Ὁ Ποιμενάρχης μας, ἄφησε ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα του στήν Κίσαμο, ὄχι μόνο σέ ἐπίπεδο θεολογικό καί θρησκευτικό, ἀλλά καί στό πεδίο τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς καί τῆς προοπτικῆς.

Ὁ Δήμος Κισάμου, σήμερα, πενθεῖ τόν Ἱεράρχη του καί ὁμόθυμα δηλώνει ὅτι θά καταβάλλῃ κάθε προσπάθεια ὥστε τό ὄραμά του γιά τόν τόπο μας νά παραμείνει σέ τροχιά ὑλοποίησης. Εἴμαστε σίγουροι ὅτι δίπλα στόν Κύριό μας, ὁ Εἰρηναῖος θά συνεχίσει νά ἀπλώνει τήν μεγάλη του ἀγκαλιά πάνω ἀπό τήν Κίσαμο καί θά προστατεύει τόν τόπο μας μέ τήν εὐλογία καί τήν ἀγάπη του.

Τό παράδειγμα καί τό πνεῦμα του, ἡ διδαχή καί ἡ ζωή του, θά δονοῦν γιά πάντα τίς καρδιές μας, θά ἀνοίγουν νέους δρόμους καί θά καθοδηγοῦν τά βήματα καί τήν πορεία τῆς ζωῆς μας.

Ὁ μακαριστός Εἰρηναῖος δημιούργησε συνθήκες καί προϋποθέσεις γιά νά ἀπαλύνει τόν ἀνθρώπινο πόνο καί στήριξε μέ πατρική στοργή καί φροντίδα τή νέα γενιά, ὅταν τό γενικότερο κοινωνικό καί οικονομικό περιβάλλον δέν ἐπέτρεπαν εὐκόλη πρόσβαση στή γνώση καί τή μόρφωση.

Ὅμως, ὁ μακαριστός Εἰρηναῖος εἶχε καί ἄλλα ὁράματα. *“Νά ἔχει ἡ Κρήτη ψωμί καί ἐλπίδα”*, εἶπε χαρακτηριστικά. Αὐτό ἦταν τό κύριο μέλημα καί ἡ ἀγώνία του. Καί παρόλο πού οἱ ἐποχές ἦταν δύσκολες, δημιούργησε συνθήκες καί προϋποθέσεις γιά τήν οικονομική καί κοινωνική ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς καί τοῦ Νομοῦ μας ὀλόκληρου.

Πάντα μέ ἀπλότητα καί ταπείνωση βάδιζε στή ζωή, μέ τό βλέμμα του ἀνήσυχο νά ψάχνει κάτι νέο νά δημιουργήσει γιά τόν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ.

Παραλλήλως τόν τίτλο τοῦ βιβλίου του: *«Ὁ Χριστός σημάδεψε τήν Κρήτη»*, μπορούμε νά ποῦμε μέ βεβαιότητα ὅτι ὁ Εἰρηναῖος σημάδεψε τήν Κίσαμο καί τό Σέλινο. Ἄφησε εὐλογία καί ἱερή παρακαταθήκη, ἄφησε τή σφραγίδα τοῦ ἔργου του καί τῆς δωρεᾶς του.

Τό ἔργο τοῦ μακαριστοῦ Εἰρηναίου, συνεχίζει σήμερα ἐπάξια ὁ ἄξιος διάδοχός του, ὁ Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου κ. Ἀμφιλόχιος, μέ ἕνα πολυποικίλο καί ἀξιόλογο ἔργο, δίνοντας φτερά καί στή νεολαία μας γιά καινούρια πετάγματα.

Ἱερή παρακαταθήκη γιά ὅλους ἐμαῖς, ἡ προσευχή τοῦ μακαριστοῦ Εἰρηναίου, πού ἀπό μικρός ἔκανε προβλέποντας τή ζωή καί τήν πορεία του.

«Βοήθησέ με Θεέ μου νά κρατῶ ἕνα μαντίλι νά σκουπίζω τά δάκρυα τῶν

ἀνθρώπων. Νά εἶμαι ἕνας ἀετός καί κάτω ἀπό τίς φτεροῦγες μου νά ζεσταίνω τήν ἀνθρώπινη δυστυχία. Νά κόψω τήν καρδιά μου καί νά τή δώσω γιά νά χορτάσω τούς φτωχοῦς καί τά ὄρφανά παιδάκια. Νά εἶμαι μικρός πλυρωτής, ἕνας ταπεινός Σαμαρείτης. Ἡ ζωή μου ὀλόκληρη, Κύριε, δέν θά εἶναι διακονία μόνο γιά Σένα, ἀλλά διακονία γιά τό πλᾶσμα Σου, τόν ἄνθρωπο».

Μακαριστέ Ἐπίσκοπε Εἰρηναῖε.

Ἡ Ζωή καί τό ἔργο σου, σίγουρα θά σέ κατατάξουν μετά ἁγίων καί δικαίων. Ἡ θέση σου στά δεξιά τοῦ Πατρός, ἐπάξια σέ ἀναμένει.

Ὁ ὄσιος Νικηφόρος ὁ Πλεπρός, ἐκ Συρικαρίου καταγόμενος, πού πρόσφατα ἁγιοποιήθηκε, σίγουρα θά σέ συντροφεύει στόν παράδεισο καί ὄλοι ἔμεῖς, οἱ δημότες τῆς Κισάμου, θά προσευχομαστε καί θά ἀναμένουμε τήν εὐλογία σου.

Καί μία σημαντική συγκυρία:

Λίγες μόνο μέρες, πρὶν τήν κορύφωση τοῦ Θείου Πάθους καί πρὶν ἠχήσουν οἱ ἀναστάσιμες καμπάνες τῆς χαρᾶς, ὁ μακαριστός Ἐπίσκοπος Εἰρηναῖος, ἀνεβαίνει τούς δρόμους τοῦ οὐρανοῦ καί τοῦ παραδείσου.

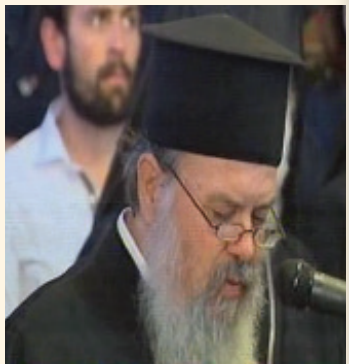
Καλοτάξιδος στους δρόμους τοῦ Παραδείσου, Ἁγιε Ἐπίσκοπε τῆς Κισάμου!!

**Ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἱ. Μ. Κισάμου & Σελίνου
ὁ Αἰδεσιμολ. Ἐμμανουήλ Μπαργωτάκης
Ἀρχιεπ. Ἐπίτροπος Διτ. Κισάμου**

Ἡ Σεπτῆ Θεοτίμητος κορυφή, ὁ Ψηλορείτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα καί ποιμενάρχα τῆς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου κ.κ. Ἀμφιλόχιε ἐκπρόσωπε τῆς αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιώτητος τοῦ Οἴκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης κ.κ. Εἰρηναῖε, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Βελεστίνου κ.κ. Δαμασκηνέ, ἐκπρόσωπε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεπτῆ τῶν Ἱεραρχῶν χορεία, Τίμιο τῆς Ἐκκλησίας πρεσβυτέριο, Ἐντιμότατοι ἄρχοντες τῆς πολιτείας, Ἀξιότιμοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καί τῶν φορέων, Λαέ τοῦ Κυρίου ἀγαπημένε καί πενθηφόρε.

Ὁ Ψηλορείτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης προσεβλήθη. Ὁ τηλαυγῆς φάρος πού ἐπί ἕνα αἰῶνα καί πλεόν φώτιζε τήν ἠρωτόκο γῆ τῶν πατέρων λύγισε. Ὁ πρώην ποιμενάρχης καί ἐπί σειρά ἐτῶν οἰακοστρόφος τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου κυρός Εἰρηναῖος Γαλανάκης μετετέθη. Μετετέθη ἐκ τῶν πλυπηροτέρων εἰς τά χρηστότερα, ἐκ τῶν φθαρτῶν εἰς τά ἄφθαρτα, ἐκ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς τήν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσα.

Ὁ μεγαλοπρεπῆς καί ἱεροπρεπῆς πολιός Ἱεράρχης τῆς ἐν Κρήτη Ἐκκλησί-

ας, ὁ Πλευκανθεὶς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἤδη μετετέθη ἐξ ἡμῶν, διότι ἔλαβεν ἀκατάκριτον μετάθεσιν, ἀναπότρεπτον πρόσκλησιν καὶ θείαν ἐντολήν ἀνεξάρτητον τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως.

Ἀπὸ τοῦ ποθλυκύμαντον πέλαγος τῆς ἐπιγείου βιοτῆς μετετέθη εἰς τὸν ἀκύμαντο καὶ γαλήνιο λιμένα τῆς ἀγῆρου μακαριότητος, τὴν Ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων, τὴν μέλλουσαν πόλιν, τὴν γλυκιά ἀγκάλῃ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Βιβλικὴ καὶ σεβάσμιος μορφή του καλύπτεται ἤδη ὑπὸ τῆς παγερᾶς καλύπτρας τοῦ θανάτου. Τὸ γλυκρόφθογγο στόμα του μένει ἐσφραγισμένο, ἡ μελίρρυτος γλῶσσα του, ἡ πολλήλακίς κινήθεισα πρὸς αἶνον καὶ δοξολογία τοῦ Θεοῦ σιγεῖ, ἡ ρητορικὴ καὶ γραφικὴ δεινότης του ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορία, καὶ ὁ μακαριστὸς γέροντας πορεύεται ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ἵνα λάβῃ ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν κόπων καὶ μόχθων του, καθ' ὅσον θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, κατὰ τὸν λόγον τοῦ ποθλυάθλου Ἰώβ.

Τούτῃ τὴν εὐλογημένη ὥρα, τὴν ὥρα τῆς ἐκδημίας του, ὄλοι ἐμεῖς ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Μητροπόλεώς μας, οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβαν τὴν ἱερωσύνη ἀπὸ τὰ τιμημένα χέρια του, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπέροχος, εὐγενής, φιλόπατρις καὶ φιλόθεος λαὸς τῶν ἐπαρχιῶν μας, ὁ ποθυειδῶς καὶ ποθυτρόπως εὐεργετηθεὶς ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ πνευματικοῦ μας πατέρα δακρῦβρεκτοὶ καὶ κατόδυνοι κυκλῶνομε τὴν Ἁγία σωρὸν του καὶ ἀναφωνοῦμε *“εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον”*. Ἐμεῖς οἱ ἐλάχιστοι ἐν ἀδελφοῖς οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σῶμα τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, θεωροῦμε ὡς ἰδιαίτερη εὐλογία τὴν διακονία μας κοντὰ του, τὴν μαθητεία μας παρά τούς πόδας του καὶ τὴν κοινωμία μας καὶ ἐπικοινωνία μας ἐπὶ 35 συναπτὰ ἔτη. Δέν θά λησμονήσωμε ποτέ τὸν φιλόστοργο ποιμενάρχη μας, τίς παραινέσεις συμβουλῆς καὶ ὑποθήκες του, τούς λόγους του ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμά του, τούς κόπους του καὶ τούς μόχθους του γιὰ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, τὴν νεότητα καὶ τὰ γηρατεία, τούς πονεμένους καὶ κατατρεγμένους, τούς ἀπαρηγόρητους, τούς ἐνδεεῖς. Δέν θά ξεχάσωμε ποτέ τίς πορεῖες του καὶ τίς στρατιές του ἀπὸ τὴν Κίσαμο ὡς τὸ Σέλινο, ὡς τὰ Χανιά, ὡς τὸ Ἡράκλειο, τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν Εὐρώπη γιὰ νὰ διακονήσῃ τὴν Ἐκκλησία τοῦ ἀγαπημένου του Χριστοῦ, τίς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ του καὶ νὰ μεταφέρει τὸ ἀναστάσιμο μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅλοι ἐμεῖς δέν θά λησμονήσωμε ποτέ τὸν πατέρα καὶ παπποῦ τῆς Κρήτης, τὸν Χριστιανὸ Ἱεράρχη πού πρωτοπόρησε σέ ἰδέες καὶ ἔργα, τὸν Ἐπίσκοπο πού δόθηκε κυριολεκτικὰ, ψυχὴ τε καὶ σῶματι στὸν ἄνθρωπο, κάθε ἄνθρωπο, καὶ δίδαξε ὄλους μας ὅ,τι πιὸ ὠραῖο καὶ ἅγιο διέθετε ἢ εὐγενής ἀρχιερατικὴ ψυχὴ του.

Σεβάσμιε, ποθλυαυγῆ, ποθλυθρύλητε, ποθλυκροτε καὶ ποθλυκλαυστε πνευματικὴ μας πατέρα, γιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐμφανῆ καὶ ἀφανῆ πού μᾶς μετάγγισε ἢ ἀγαπῶσα ἀρχιερατικὴ καρδιά σας, σᾶς εὐχαριστοῦμε. Γιὰ τὰ τυχόν λάθη μας, τίς παραλείψεις, τὴν ἄθελη ἀνυπακοή, ἴσως καὶ πικρία πού προξενήσαμε στὴν ἀγάπη σας κατὰ τὴν ἀσκηση τῶν ἱερατικῶν μας καθηκόντων, ζητοῦμε ταπεινά τὴν συγχώρηση.

Ὑποκλινόμαστε μὲ ἀπέραντο σεβασμὸ στὴν σεπτὴ σορὸ σας, ἀσπαζόμαστε εὐλαβικά τὰ κουρασμένα τίμια χέρια σας καὶ σᾶς εὐχόμαστε καλὴ ἀνάσταση καὶ ἀνάπαυση στὴν γειτονιά τῶν ἐκλεκτῶν καὶ τῶν ἱεραρχῶν τῆς χορείας.

Σεπτὲ πνευματικὴ μας πατέρα. Ζητοῦμε τὴν ἀέναη εὐλογία, εὐχὴ καὶ προσευχὴ σας καὶ ὑποσχόμαστε ὅτι ἡ μορφή σας, τὸ ὄνομά σας καὶ ἡ μνήμη σας θά

παραμείνουν άνεξίτηλα, άσβεστα και αιώνια στην σκέψη μας και την καρδιά μας.
Αιώνία σας ή μνήμη Πατέρα και χριστιανέ Έπίσκοπε.

Ό Δήμαρχος Άποκρώνου κ. Γρηγόρης Μαρκάκης

Εβαστέ μας Ίεράρχα.
Άποχαιρετούμε τον Δεσπότη Είρηναίο, κατά κόσμον Μιχάλη Γαλανάκη, γιό του Γιώργη και της Σοφίας τό γένος Μαριακάκη από τό Νεροχώρι του Άποκόρωνα.

Άγροτόπαιδο στό σχολείο του χωριού του τό Νεροχώρι Άποκρώνου, μαθητής στό γυμνάσιο του Βάμου, σπουδαστής στην Άγία Τριάδα, φοιτητής Θεολογίας και καθηγητής. Άρχιμανδρίτης και Έπίσκοπος Κισάμου και Σελίνου άργότερα, σ' ένα δρόμο γεμάτο κακουχίες, περιπέτειες, διωγμούς, στερήσεις, παραγκωνισμούς μέ τελική κατάληξη τή δικαίωση. Τεράστιο και γνωστό τό έργο του Είρηναίου σέ όγκο και διάσταση. Οί θέσεις πού διατυπώνονται μέσα άπ' αυτό προκάλεσαν, συγκίνησαν και θά συγκινούν για πολλή χρόνια τό χριστεπώνυμο πλήρωμα αλλά και μή θρησκευόμενους πνευματικούς ανθρώπους. Οί άναφορές στό πρόσωπό του πάμπολλες, γι' αυτό και έγω στό σύντομο κατευόδιό μου θά σταθώ στά μηνύματα πού χρόνια έστειλε σ' όλους μας πού γίνονται όλοένα και πιο επίκαιρα στή σημερινή πραγματικότητα.

Έγγραφες από τή Βόννη και τό ίδιο προφητικά άναρωτιόσουν χρόνια πριν ποιος μπορεί νά άναστήσει τήν Κρήτη, οί παπάδες, οί δάσκαλοι, οί τεχνικοί της, οί πολιτικοί της. Έρώτημα πού ζητά διάλογο και χρειάζεται προφήτες και όραματιστές. Μπορεί ή Άναστημένη Κρήτη νά γίνει τό προζύμι για τήν άνάσταση όλου του κόσμου; Ό Άποκόρωνας σου όφείλει πολλά για τό "Ίδρυμα Άγία Σοφία μέ τό πρόγραμμα "κατ' οίκον βοήθεια", για τήν ΕΤΑΝΑΠ, αλλά και για τό γεγονός ότι πάντα ήσουν μπροστάρης σέ κάθε κοινή προσπάθεια και ότι μάς έδειξες τον δρόμο τής άνάπτυξης και τής προστασίας του τόπου μας.

Σήμερα όμως είναι σίγουρο, περισσότερο από ποτέ, ότι άκοϋς τις φωνές των παιδιών ζευγάδων πού σπέρνανε τις χαλέπες και τις πηλιές των βουνών τής έπαρχίας μας. Άκοϋς τις φωνές των βοσκών πού κατεβαίνουν μέ τά κοπάδια τους από τά χειμαδιά, τις φωνές των χαροκόπων στα πανηγύρια και τους γάμους, μά και τις καμπάνες των έσπερινών και τις ψαλμωδίες άναγνώστηδων και παπάδων στον πλάγιο ήχο τής Κρήτης. Άπό τό πατάρι τής Άγίας Σοφίας βιγλίζεις τις άντικρινές μαδάρες, στοχάζεσαι πώς τά χιόνια λιώνουν και φεύγουνε από τήν Κόρδα, τις Χώσες και τις Γοϋρνες, τραβιούνται στις ψηλότερες κορφές τό Σπαθί, τό Άγιο Πνεϋμα, στής Γράς τό Σωρό. Κοιτάζω, έλεγε, τούτες τις ψηλές κορφές τής Μαδάρας και στοχάζομαι τις άλλες λευκές κορφές τής Κρήτης, τούς άσπρομάλληδες παππούδες, και, όπως πάνω στις Μαδάρες ξεχωρίζει ή κορφή

τοῦ Ἁγίου Πνευμάτου, τό ἴδιο πρέπει νά ξεχωρίζουν οἱ κορυφαῖοι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος .

Σήμερα ἐδῶ, δίπλα μας, ἀκουμπᾶς σ' ἓνα χαράκι πού σίγουρα τό ἔχουν μετερίζι οἱ παπποῦδες μας, κοιτάζεις, ὅπως ἔλεγες, τόν ὁμορφο κόσμο τοῦ Θεοῦ μέ τή ματιά τοῦ γέροντα πού ἔναι βαθύτερη ἀπ' ὅλες, γιατί κάνει τόν ἀποχαιρετισμό τοῦ κόσμου, καί ἀποχαιρετᾶς τίς βάρδιες τοῦ Ἀποκόρωνα τῆς Κρήτης.

Τούς σηκωμούς τῆς Ἐπαρχίας, στό Κηῆμα, στό Φρέ, στούς Ἀρμένους, στό Βαφέ, στό Μπρόνιερο, στό Στῦλο, μά καί τούς καπεταναίους της, τό Σήφακα, τόν Κώσταρο, τόν Μαλινό, τόν Κακούρη, τόν πάπα Μαλέκο, τόν Μυλωνογιάννη, τόν Γογονή καί τόσους ἄλλους.

Μά αὔριο, εἶμαι σίγουρος πώς καθώς κατηφορίζεις τοῦ Θεοῦ τόν κῆπο, εἶναι Κυριακή καί θά χτυπήσουν στίς ἐκκλησιές οἱ καμπάνες τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ τό πῖο ἐλπιδοφόρο χαμπέρι πού ἀκούει ὁ κόσμος στή ζωή του.

Ἔμεῖς ὅλοι οἱ φορεῖς καί οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἀποκόρωνα σ' ἀποχαιρετοῦμε Δέσποτα τῆς Κρήτης καί τῆς ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ.

Ἡ ἐντεταλμένη Διευθύντρια Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης κ. Λαρεντζάκη Ἐμμανουέλα

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κισάμου καί Σεπλίνου κ. Ἀμφιλόχιε, Ἀντιπρόσωπε τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Βαρθολομαίου, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Βελεστίνου κ. Δαμασκηνέ, Ἀντιπρόσωπε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Γερμανίας κ. Αὐγουστῖνε, Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης, Κύριε Εἰρηναῖε, Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες, Σεβαστοί Πατέρες, ὀσιώτατες μοναχές, Ἐντιμοβλογιώτατοι Ἀρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἐξοχώτατοι ἐκπρόσωποι τῆς Κυβέρνησης, Κύριοι Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν, Ἀξιότιμα καί ἀγαπητά μέλη τῆς Οἰκογενείας τοῦ κοιμηθέντος, Κυρίες καί Κύριοι

Μέ βαθύτατο σεβασμό, ἀπέραντη εὐγνωμοσύνη καί μεγάλη συγκίνηση, κλίνω, ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, εὐλαβικά τό γόνυ μου μπροστά στόν πολυσέβαστο Γέροντα, τόν σεβαστό μας παπποῦ, Κυρό Εἰρηναῖο.

Ἐψώνω ταπεινά τό βλέμμα καί τήν φωνή μου πρὸς τόν Πανάγαθο Θεό μέ εὐχαριστίες καί δοξολογία, γιατί ἔστειλε στόν κόσμο καί στή ζωή μας ἓνα τέτοιο ποιμένα, ὁ ὁποῖος ἔγινε φάρος καί ποδηγέτης μέ τή ζωή του, ὄχι μόνο μέ λόγια, ἀλλά καί μέ ζωντανές πράξεις καί ἔργα. Ὅχι μόνο γιά τόν Τόπο καί τήν Ἐκκλησία μας, ὄχι μόνο γιά τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο μας καί τήν Ὁρθοδοξία ἐν γένει, ἀλλά καί γιά ὀλόκληρο τό χριστιανισμό στήν εὐρύτερη οἰκουμενική του διάσταση.

Πάντα ἐτόνιζε, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία καί γενικά ὁ χριστιανισμός ἔχουν ὑπερε-

θνικό και παγκόσμιο χαρακτήρα. Έγνώριζε και πάντα έτόνιζε ότι, «Η Όρθοδοξία όμολογεί ότι κάθε άνθρωπος, ανεξαρτήτως χρώματος, θρησκείας, φυλής, έθνικότητας, γλώσσας, είναι φορέας της εικόνας Θεού, αδελφός ή αδελφή μας, ισότιμον μέλος της ανθρώπινης οικογενείας.» Έγνώριζε, ότι «ή Όρθόδοξος Έκκλησία αγωνίζεται πάντοτε διά τήν επικράτησιν τών χριστιανικών ιδεωδών της ειρήνης, της έλευθερίας, της ισότητος, της αδελφосύνης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αγάπης μεταξύ λαών,» όπως αναφέρεται σέ ένα Πανορθόδοξο κείμενο. (Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ, ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΝ ΛΑΩΝ, ΚΑΙ ΑΡΣΙΝ ΤΩΝ ΦΥΛΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ, Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Chambesy, Νοέμβριος 1986)

Αυτές οι βασικές χριστιανικές αρχές της αγάπης και του διαλόγου τόν ωδήγησαν πριν από δεκαετίες στην εύρεση και εφαρμογή προγραμμάτων μέ διεθνή και διαχριστιανική, οικουμενική συνεργασία, ή όποια προξένησε όχι μόνον τόν θαυμασμό και τή γενική αναγνώριση, αλλά απέδωσε και πλούσιους καρπούς, τούς όποιους απολαμβάνουμε έμεις σήμερα και θά απολαμβάνουν και οι έπόμενες γενεές. Όραματιστής μέ πεποίθηση και ρεαλισμό, προέβλεψε σύγχρονες και μελλοντικές ανάγκες και ένήργησε αποτελεσματικά για τήν αντιμετώπιση τών δύσκολων καιρών και τών ποικίλων προβλημάτων της καθημερινής ζωής τών ανθρώπων.

Όμιλῶ αυτήν τή στιγμή της λύπης και της ευγνωμοσύνης, γνωρίζοντας και μαρτυρώντας από τήν προσωπική μου πολυετή εμπειρία μέσα στή ζωή και τήν πολυδιάστατη δράση της Όρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης μέ τούς ευρείς όρίζοντες και τό ανοικτό πνεύμα της έλευθερίας της ορθοδόξου πνευματικότητας.

Μέ βάση και γνώμονα τό πνεύμα αυτό και μέ τίς σταθερές ρίζες της Όρθοδόξου Έκκλησίας, μέ τήν απόλυτη έμπιστοςύνη στό Θεό, αλλά και μέ τό συναίσθημα της συγκεκριμένης ευθύνης για τόν σύγχρονο άνθρωπο, ίδρυσε τήν Όρθόδοξο Ακαδημία Κρήτης σέ πολύ δύσκολες στιγμές της ιστορίας της χώρας μας, μέ συνεργάτη τόν κ. Αλέξανδρο Παπαδερό, τόν μακροχρόνιο, δραστήριο και ακούραστο πρώην Γενικό Διευθυντή της.

Έμεις οι νεώτεροι είμαστε ευγνώμονες για τήν πρωτοβουλία και τό πλούσιο έργο της Ακαδημίας, τό όποιο αναγνωρίζεται και εκτιμάται διεθνώς και παγχιριστιανικώς. Τό καταξιωμένο αυτό πνευματικό Ίδρυμα, ή Ακαδημία μας, αποτελεί και πρέπει νά αποτελεί μία κληρονομιά ζωντανή, ή όποια μέ τήν ενεργό συμπαράσταση και τό άμέριστο ενδιαφέρον του Προέδρου της, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλοχίου και τών συνεργατών της, θά συνεχίζει νά φωτίζει και νά προβάλλει τήν Όρθοδοξία μας, αλλά και νά συμβάλλει για τήν προώθηση του Διαλόγου και της καταλλαγής τών Έκκλησιών, τών λαών και τών ανθρώπων.

Πολυσέβαστε Γέροντα, αυτήν τήν παρακαταθήκη, αυτήν τήν κληρονομιά που μάς χάρισате τήν σεβόμαστε και τήν εκτιμούμε και ύποσχόμαστε αυτήν τήν ιερή στιγμή, ότι θά φροντίσουμε, κατά τό μέτρον τών δυνάμεών μας, όχι μόνον νά τή διαφυλάξουμε ως πολύτιμο θησαυρό, αλλά και νά τήν καλλιεργήσουμε για νά συνεχίσει νά αποδίδει καρπούς, για νά συνεχίσει νά υπηρετεί τήν Έκκλησία μας έδῶ, τό Οικουμενικόν Πατριαρχείο, όπου μάς ζητηθεί, τήν έπιστήμη και τήν διανόηση, τόν τόπο μας και τούς συνανθρώπους μας.

Πολυσέβαστε Γέροντα! Είμαστε βέβαιοι, ότι τήν στιγμή αυτή απολαμβάνετε τό φῶς καί τήν κοινωνία μέ τόν Πανάγαθο Θεό πρόσωπον πρός πρόσωπον καί μᾶς εὐλογεῖτε!

Γέροντα, Παπποῦ, Αἰωνία Σας ἡ Μνήμη!

**Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος τῆς Α.Ν.Ε.Κ.
κ. Γεώργιος Κατσανεβάκης**

Ὁ Παντοδύναμος, ὅταν πλάθει τούς ἀνθρώπους, σπάνιες φορές χρησιμοποιεῖ προζύμι ἀπό ἓνα ἐκλεκτό ζυμᾶρι πού φέρνει τή σφραγίδα τῆς θεϊκῆς δωρεᾶς Του. Εἶναι οἱ ὄλβιοι τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, πού ἔχουν αὐτήν τή θεϊκή εὐνοια. Εἶναι ἐκεῖνοι, πού τά θεϊκά τάλαντα τά ἀβγατίζουν πολλαπλασιαστικά καί τά διαχέουν σ' ὀλόκληρο τό Δῆμο, σ' ὀλόκληρη τήν κοινωνία.

Στή μοῖρα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων εἶναι καί ὁ προκειμένος Εἰρηναῖος. Ἐν ζωῇ μέ σημαία τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, τήν καινή ἐντολή τῆς ἀγάπης, ἔδειξε, ὅτι μόνο πλόγω καί ἔργω ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ζεῖδωρος, καί κατέλιπε σέ μᾶς τίς μεγάλες ἀξίες ὄχι μόνο τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλά καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τήν ἀγάπη του αὐτή τήν ἔνοιωσε ὅμως καί ἀπό ὄλους τούς εὐεργετηθέντες καί ὄλο τό ποίμνιό του, πού ἔνοιωσε τό δημιουργικό του ἔργο. Εὐτύχησε νά νοιώσει αὐτή τήν ἀγάπη, ὅπως τήν ἔνοιωσε καί ἡ ANEK, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε δημιουργός καί ἰσόβιος Πρόεδρος.

Σέ λίγο, δίπλα μας, σέ ἓνα μνημα πού ὑπάρχει θά μπεῖ στήν τελευταία του κατοικία ὁ Εἰρηναῖος. Ὅμως τό μνημα αὐτό μέ τήν εἴσοδο τοῦ Εἰρηναίου θά καταστεῖ τό μεγάλο μνημεῖο τῆς Ἑλλάδος· τό μνημεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας, τό σύμβολο καί τό κειμήλιο τῶν ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας καί παράδοσῆς μας. Μικρό τό μνημεῖο, ἀλλά τό κλέος τοῦ Εἰρηναίου οὐρανόμηκες.

Σεβασμιώτατοι, ἐκλεκτοί λαϊκοί, εὐλαβές πλήρωμα·

Πρὶν ἀπό μισό καί πλέον αἰῶνα οἱ λαϊκοί αὐτῆς τῆς Μητρόπολης στήν πρώτη ἐνθρόνιση τοῦ Εἰρηναίου ἀνέκραζαν ὄλοι: Ἄξιος! Καί ὁ Εἰρηναῖος δικαίωσε πολλαπλασιαστικά τίς προσδοκίες ὄλων, καί ἔκανε ὄλους νά νοιώθουν τήν περηφάνεια ὅτι εἶναι κάτω ἀπό τό ποίμνιό του.

Σήμερα, πού ὁ Εἰρηναῖος ὁμολογεῖ «τόν δρόμον τετέλεκα, τήν πίστιν τετήρηκα» καί ὀλοκληρώνει τήν ἐπίγεια διαδρομή τῆς πορείας του, ἀρχίζοντας ὅμως τήν ἐπουράνια διαδρομή γιά τή δεύτερη, τή μεγάλη ἐνθρόνιση, πού ἡ βούληση τοῦ Θεοῦ ἤθελε νά πραγματοποιηθεῖ γιά τή Μ. Ἑβδομάδα, ἐπειδὴ μεγάλος εἶναι καί ὁ Εἰρηναῖος.

Ὅλοι ἐμεῖς νοιώθουμε μέσα μας, μέ τήν εἰλικρίνεια πού μᾶς κληροδότησε, νά ρωτήσομε τήν ψυχή μας καί νά ἐπισφραγίσομε τή βούλησή μας καί νά ποῦμε:

ἅγιος, ὁ Εἰρηναῖος πού ξεκίνησε ὡς μοναχικός ἐρημίτης ἀπό τό Νεροχώρι τοῦ Ἀποκόρωνα, μέ μοναδική προῖκα τό βουργιάλι τῆς Κρητικῆς Παράδοσης καί τή ζεῖδωρη Ὁρθοδοξία μας. Ἅγιος εἶναι γιά μᾶς ὁ Εἰρηναῖος, ὁ κήρυκας τῆς διαρκοῦς ἐπανάστασης τῶν συνειδήσεων ὄλων μας, πού τήν ἔχομε ἀνάγκη ἰδιαίτερα αὐτή τήν περίοδο. Ἅγιος εἶναι γιά μᾶς ὁ ἱεραπόστολος τῆς Ρωμισσύνης, τῆς Κρητικῆς λεβεντιάς καί ἐν τέλει τῆς ἀνθρωπιᾶς τοῦ ἀνθρώπου. Ἅγιος εἶναι ὁ ἀθάνατος σέ ὄλους μας οἰκουμενικός Εἰρηναῖος, ὁ Εἰρηναῖος τῆς εἰρήνης, ὁ δικός μας Εἰρηναῖος τῆς ψυχῆς μας καί τῆς καρδιάς μας.

Ὁ Γεν. Διευθυντής τοῦ Ἰδρύματος "Ἐλευθέριος Βενιζέλος" κ. Γεώργιος Παπαδάκης

Μετά ἀπό ὅσα ἐλέχθησαν, θεωρῶ ὄχι ὡς περιττή τήν ἐπανάληψη, διότι ὄλο καί κάτι θά μπορούσε νά παραλειφθεῖ ἀπό τό τεράστιο, τό ἀτέλειωτο ἔργο τοῦ ἐκλιπόντος μεγάλου Ἱεράρχη. Ἀλλά ἔχω τήν αἴσθηση ὅτι θά ἀδικοῦσα τούς προλαλήσαντες, θά ἀδικοῦσα τόν κορυφαῖο ἀπό τούς μαθητές του, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης καί ἄξιο συνεχιστή του, Σεβ. κ. Εἰρηναῖο, τόν ἐπίσης ἄξιο διάδοχό του στό Μητροπολιτικό Θρόνο τῆς Μητρόπολης Κισάμου & Σελλίνου, ὅσα εἶπε ὁ Μητροπολίτης Γερμανίας, ἀλλά καί οἱ προηγούμενοι ὀμιλητές.

Ὅμως ἡ αἴσθηση τήν ὁποῖαν ἀποκομίζει κανεῖς τώρα πού φεύγει ἀπό αὐτό τόν κόσμο ὁ μέγалиος Ἱεράρχης εἶναι, καί ἐπιτρέψτε μου το Σεβασμώτατο Ἀρχιερεῖς αὐτό, αἴσθηση ἀκούγοντας ἐσᾶς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης, ἡ αἴσθηση πού ἀποκομίζει, τό αἶσθημα, ἡ κοινή πεποίθηση εἶναι, ὅτι στή νεώτερη Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης διαγράφονται δύο ἐποχές.

Ἡ μιά ἐποχή εἶναι αὐτή πού Ἱεράρχες, ὁ Κλῆρος, οἱ Μοναχοί πρωταγωνιστοῦν στούς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες τῆς Κρήτης, καί παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο στήν ἀπελευθέρωσή της καί στήν Ἑνωση.

Ἡ ἄλλη ἐποχή ξεκινᾷ μέ τήν εἰρηνική ἐπανάσταση πού κηρύσσει ὁ Εἰρηναῖος, μετά τό 1957 πού ἀνέρχεται στό Θρόνο τό Μητροπολιτικό Κισάμου & Σελλίνου. Εἶναι τό σάλλισμα πού ἀλλάζει τήν εἰκόνα, τό κλίμα, τό λαϊκό φρόνημα. Ἡ Ἐκκλησία γίνεται πῶ λαϊκή, προσεγγίζει τό λαό. Εἶναι αὐτό πού ἔλεγε ὅτι, «ὡς ἐν οὐρανῷ καί ἐπί τῆς γῆς», δηλαδή, εἶχε ἔρθει ἡ ὥρα ἡ Ἐκκλησία νά ἀσχοληθεῖ καί μέ τά ἐπίγεια προβλήματα, μέ τά προβλήματα τῆς καθημερινότητας καί τοῦ λαοῦ. Τό ἀποτέλεσμα τό ζήσαμε καί τό διαπιστώνομε ὄλοι μας.

Εἶχα τήν τύχη νά τόν γνωρίσω πρῖν ἀπό σαράντα ἀκριβῶς χρόνια, σέ μιά πολλή κρίσιμη περίοδο γιά τήν πατρίδα μας. Λίγο καιρό ἀργότερα ἀκούσαμε ἀπό τά ἔρτσιανά τή φωνή του, φωνή τῆς καταγγελίας κατά τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος τῆς ἐφταετίας. Δυστυχῶς, ἦταν ὁ μόνος μέ τόν παπα-Πυρουνάκη, πού σήκωσε τό κύρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Κρητική Ἐκκλησία ἔχει μιά μεγάλη δημοκρατική παρά-

δοση* και αυτό εξέφρασε από τη Γερμανία. Ταρακούνησε τό καθεστός, πρέπει νά τό ποῦμε αυτό. Τό ταρακούνησε και ὕψωσε τό κύρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν γαλουχημένος μέ τή δημοκρατική παράδοση τῆς Κρήτης, μέ τά Βενιζελικά νάματα, και γι' αυτό και αξιώθηκε νά κάνει τό Ἐθνικό Ἰδρυμα «Ἐλευθέριος Βενιζέλος». Ἦταν ἡ κορωνίδα τῶν δημιουργημάτων· μαζί μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο, τούς Βουλευτές, τούς παράγοντες τῆς Κρήτης, ὅλοι μαζί μέ ἐπικεφαλῆς τόν Εἰρηναῖο δημιουργήσαμε ἕνα Ἰδρυμα, τό ὁποῖο δικαιώνει, εἶναι ἕνα ἀπό τά ἔργα πού δικαιώνουν τήν παρουσία τοῦ μεγάλου Παπποῦ, τό πέρασμά του ἀπό αὐτόν τόν κόσμο.

Σήμερα τόν ἀποχαιρετοῦμε ὅλοι και αἰσθανόμαστε σάν οἰκεῖοι, σάν στενοί συγγενεῖς. Θεωρῶ ὅτι εἶναι αὐτό τό μυστηριακό, τό ἀνεξήγητο αἰσθημα-συναίσθημα, πού αἰσθανόμαστε ὅλοι. Τόν αἰσθανόμαστε τόσο κοντά, οἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ πού τόν ἀποχαιρετοῦν, τόν θαυμάζουν και τόν θαύμαζαν ὅλοι. Αἰσθανόμαστε σάν στενοί συγγενεῖς, σάν οἰκεῖοι.

Αἰώνια σου ἡ μνήμη μεγάλη Ἱεράρχη, και προπαντός μεγάλη ἄνθρωπε.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσης Προβολῆς τοῦ ἔργου τοῦ ἀπό Κισάμου και Σελίνου, Μητροπολίτου Εἰρηναίου Γαλανάκη κ. Δημήτριος Κυριτσάκης, Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔ.τ.

Ἐκλεκτοί προσκυνητές τῆς σεπτῆς σοροῦ τοῦ Σεβασμιώτατου, ἐκπρόσωποι Κλήρου, Ἀρχῶν και λαοῦ, Ἀγαπητά Μέλη τῆς Οἰκογένειας Γαλανάκη.

Ποιυσέβαστέ μας Γέροντα Εἰρηναῖε, Μέ πολλή εὐλάβεια, σεβασμό και ἀγάπη κλίνω τό γόνυ μπροστά στή γαλήνια μορφή σας.

Ἀποδίδω τόν, ἐλάχιστο, ὀφειλόμενο φόρο τιμῆς και ἐκφράζω τήν ἀπέραντη θλίψη τῆ δική μου, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου και τῶν μελῶν τῆς Ἑνώσης Προβολῆς τοῦ Ἔργου τοῦ ἀπό Κισάμου και Σελίνου Μητροπολίτη Εἰρηναίου. Τῆς Ἑνώσης πού σκοπό και χρέος τῆς ἐξαρχῆς ἔχει θέσει, νά συγκεντρώσει, νά προβάλλει, νά διαδώσει και νά διαφυλάξει, ὡς ἱερή παρακαταθήκη γιά τίς ἐπόμενες γενιές, ὅλα ἐκεῖνα τά πολλὰ και σημαντικά, πού ἡ ταπεινότητά σας κληροδότησε. Ὅλα ἐκεῖνα πού θά ἀποτελοῦν διαχρονικά, ὄραμα, σκέψη, τρόπο ζωῆς και δράσης στίς δύσκολες στιγμές, πού, δυστυχῶς, ποτέ δέν θά λείψουν.

Συνεργάτες μας πολῦτιμοι, στήν προσπάθειά μας αὐτή, τό πλῆθος τῶν πιστῶν πού πίστεψαν και Σᾶς ἀγάπησαν Σεβασμιώτατε, ἡ Μητρόπολη μέ τό Σεβασμιώτατο κ.κ. Ἀμφιλόχιο, οἱ Περιφερειακές, Νομαρχιακές, καθῶς και τοπικές Ἀρχές.

Μεταφέρω, ἐπίσης, τήν ἄφατη θλίψη τῶν μαθητῶν και φοιτητῶν, πού τύχη ἀγαθῆ βρέθηκαν ὑπό τή σκέπη τῶν πτερύγων σας, στά Οἰκοτροφεία τῆς Μητροπόλεώς μας στίς Ἐπαρχίες μας και τήν Ἀθήνα, τά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια, ὅπου

ένα πιάτο φαΐ ζεστό ήταν τό ζητούμενο καί ή έξασφάλιση άξιοπρεποϋς στέγης πολυπόθητη.

Σεβαστέ μας Γέροντα Είρηναίε, εϋτυχώς, γιά τίς χειμαζόμενες τότε Έπαρχίες τήν Κίσαμο καί τό Σέλινο, βρεθήκατε Έσεΐς καί προσφέρατε στά πνευματικά Σας παιδιά άπλόχερα, δώρα ψυχής άνεκτίμητα. Διδαχές πού έφαρμόσατε διαχρονικά άναηλοΐωτες, Γαλούχηση γενεών μέ τήν άγάπη στόν συνάνθρωπο άλλά καί στήν παράδοση. Τό σεβασμό στους προγόνους καί τούς πατεράδες μας, στίς θυσίες καί τό αίμα τών όποίων στηρίχτηκε ή δική μας έλευθερία. Η καλοσύνη, ή πραότητα, ή διάθεση γιά συνεχή προσφορά, ή άγάπη γιά τά νέα παιδιά καί τούς άπόμαχους τής ζωής, άλλά καί τά λοιπά μέλη τής κοινωΐας, άντάμα μέ τή Θεϊκή Σας μεγαλωσύνη, άπέδωσαν τά Οικοτροφεία, τίς Τεχνικές καί Άγροτικές Σχολές, τά ποικίλα έργαστήρια, τό Γηροκομείο καί τά λοιπά οικόδομήματα Θεολογικής προσφοράς, τίς Έταιρείες παικής Βάσης καί λοιπές Άναπτυξιακές Έταιρείες.

Μά πρώτα άπ' όλα Σεβαστέ μας Πατέρα οικόδομήσατε Ψυχές.

Μιά εικόνα τών σημαντικών δημιουργημάτων Σας, περιλαμβάνονται, έστω σέ μικρογραφία, στό φιλόξενο χώρο του παλαιού Οικοτροφείου Θηλέων στή Μητρόπολη, κατάλληλα διαμορφωμένο, ως «Μουσείο Είρηναίου».

Τά δεύτερα, οικόδομήματα Ψυχών, πού δέν μπορούν άπό τή φύση τους νά έκτεθούν Μουσειακά, είναι βαθιά ριζωμένα καί άνεξίτηλα άποτυπωμένα στίς καρδιές μας καί μās συνοδεϋουν στήν καθημερινή μας ζωή.

Πολλά άπό εκείνα, τά τότε παιδιά, Σās συνοδεϋομε σήμερα συντετριμμένα στό στερνό άντίο. Όλα αυτά, τά παιδιά άλλά καί όσα μετέπειτα έτυχε νά Σās συναντήσουν καί νά πάρουν τήν Εϋχή ή τήν πατρική Σας συμβουλή έχουν νά θυμούνται. Νά θυμούνται καί νά άναπωλούν, τή βοήθεια πού τούς προσφέρατε, τό δρόμο πού τούς δείξατε, τή συμβουλή πού τούς δώσατε, τό στήριγμα πού τούς υποδείξατε, τή γαλήνη πού τούς χαρίσατε, τόν όρίζοντα πού τούς άνοΐξατε, τή λύση καί έξήγηση πού τούς άναλύσατε, γιά τά άπλά καί καθημερινά προβλήματα, τά μεγάλα καί δυσεπίλυτα ζητήματα, τίς ύπαρξιακές καί μεταφυσικές άνησυχίες, πού ποτέ δέν έλειπαν.

Σεβασμιώτατε, τούτη τήν ώρα τή στερνή τ' άποχαιρετισμοϋ, μπορούμε μέ βεβαιότητα νά ύποσχοϋμε, ότι θά μείνουμε πιστοΐ, σέ όσα Έσεΐς διδάξατε καί Φωτίσατε. Καί ό ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, ό δικός μας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, θά ΖΕΙ πάντα δίπλα μας, ως ό φωτεινός Έπάρχης πού έκανε πράξη αυτά πού δίδαξε καί εϋαγγελίστηκε.

Καλό ταξίδι Σεβαστέ μας Γέροντα στό χώρο τών ΑΓΙΩΝ.

Έκ μέρους τής οικογενείας του έκλιπόντος Έπάρχου ό κ. Μιχαήλ Άθ. Γαλανάκης

Πολυαγαπημέ μας Πατέρα, άδερφέ, θεΐε, παππούλη καί διδάσκαλε, σεβαστέ μας Γέροντα.

Ένα έργόχειρο άπό άναρίθμητες εικόνες πού άπαρτίζουν μυριάδες λέξεις περνούν άπό μπροστά μας τούτη τήν ώρα τής χαρμολύπης. Εικόνες παρμένες άπό τά δύσκολα χρόνια της ξενιτιάς στή Γερμανία, μέ τήν Όρθόδοξη Έκκλησία

νά στέκεται άρωγός στους Έλληνες μετανάστες, μέχρι τήν περιπετειώδη έπιστροφή σας στην Κρήτη, στή δεύτερη Άρχιερατεία σας κατά τήν όποία δέν χτίσατε όπως χαρακτηριστικά λέγατε "τουΐβλα και ντουβάρια" μέ τήν άνέγερση τών ιδρυμάτων κατά τήν πρώτη διακονία σας στην Κίσαμο και τό Σέλινο, άλλα σμιλεύσατε τίς ψυχές τών ανθρώπων.

Βουκοδικές εικόνες από τά αγαπημένα σας βουνά τίς Μαδάρες, πού μαζεύαμε μαλλιοτήρα και συνομιλούσαμε μέ τούς βοσκούς και τούς άπλους ανθρώπους τής ύπαίθρου. Άνεξιτήλες εικόνες από τίς έξορμήσεις μας στα άσκηταριά και έρημοκλησία του Άποκόρωνα και του Άκρωτηρίου συντροφεύοντας ψυχές και Άγίους.

Παλαιές εικόνες από τό αγαπημένο σας μοναστήρι τής Άγίας Τριάδος, πού κάτω από τούς θόλους της κάματε τό "Τάξιμό" σας. Άναμνήσεις και βιώματα από τό λóφο τής "Κατσούφρας" και τίς γύρω βουνοκορφές πού όδηγούσατε ως ύποδιευθυντής τής 'Ιερατικής Σχολής τότε -ως άλλος ποιητής "ώραιων ψυχών"- τούς έεροσπουδαστές νά γίνουν "Ίππότες του Σταυρού" και νά μαθητεύσουν πάντα τά έθνη. Έκείνη όμως ή εικόνα πού κοσμεί ιδιαίτερα τίς θύμησές μας είναι ή εικόνα από τό μικρόκοσμο τής αυλής μας. Τότε πού πρωτοήρθατε στο οικογενειακό σπίτι στην Χαλέπα μετά τήν οικειοθελή παραίτησή σας και άναζητούσατε τίς φωνές τών παιδιών από τά οικοτροφεία. Ήταν τότε πού παίρνατε παιδιά και έγγόνια στην άγκαλιά σας και παίζατε μαζί τους. Τότε πού ή μικρή μας γειτονιά απέκτησε όμορφιά, χάρη στην εύλογημένη παρουσίας σας.

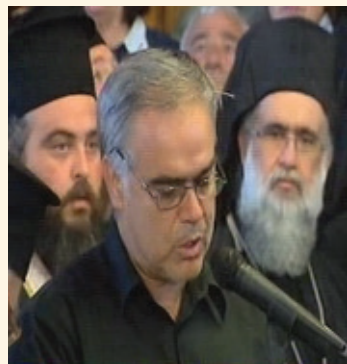
Σας όνόμασαν κοινωνικό άγωνιστή για τό πρωτόγνωρο φιλανθρωπικό σας έργο και τή δημιουργία μιås σύγχρονης "Ειρηναιάδας", σοφό 'Ιεράρχη, φωτισμένο θεολόγο, σπουδαίο λóγιο και συγγραφέα, σύγχρονο φιλόσοφο, όραματιστή και ειρηνοποιό. Έσείς όμως πάντα ταπεινά δηλώνατε, άλλα χριστιανός, "Ειρηναιός ό Χριστιανός".

Ός εκπρόσωπος όχι μόνο τής κατά σάρκαν οικογένειας Γαλανάκη, γιατί ή πραγματική σας ήταν ή κοινωνία τών πονεμένων και κατατρεγμένων ανθρώπων, άλλα και ως εκπρόσωπος τής Έκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης, θά ήθελα νά έκφράσω τίς ευχαριστίες μας σε όλους τους άφανείς, άπλους και συνάμα έκλεκτούς συνεργάτες του Γέροντα πού εργάστηκαν ταπεινά και άθόρυβα δίπλα του για νά διακονεί όλα αυτά τά χρόνια τό ποιμνίό του. Ευχαριστώ και όλους έσās για τήν ειλικρινή συμπαράστασή σας στο άναστάσιμο και χαροποιό πένθος μας. Μά πάνω απ' όλους ευχαριστούμε έσās, παππούλη μας, για όσα μās μάθατε μέ τόν τρόπο πού ζήσατε.

Και τώρα, λίγο πριν τόν τελευταίο άσπασμό, άς αποχαιρετήσουμε όλοι μαζί, κληρος και λαός τόν Γέροντά μας, στο ούράνιο ταξίδι του, πού άξιος και έτοιμος από καιρό προσδοκούσε.

Εύχομαι, ακολουθώντας τό παράδειγμά του, όχι μόνο νά τόν μνημονεύουμε άλλα και νά τόν μιμηθούμε, για νά είμαστε άξιοι τής ευχής του.

Καλή Άνάσταση!

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Μ. Παρασκευή: Από τό τρισάγιο πού τελέστηκε στόν τάφο του αιδίμου Μητροπολίτου

ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης, ἀγαπητέ ἀδελφε καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Εἰρηναῖε.

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, χάρις καί ἔλεος καί εἰρήνη ἐφ' ὑμᾶς παρὰ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ.

Συλλυπούμενοι θερμῶς ἀπό τῆς πρεσβυγενοῦς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας τῆ ἀδελφῆ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ἐπὶ τῆ ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ πολιοῦ καί πολυσεβάστου Ἱεράρχου Μητροπολίτου πρώην Κισάμου κυροῦ Εἰρηναίου, προσφιλοῦς ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ ἡμῶν γενομένου, τοῦ δέ καθ' ἡμᾶς Θρόνου συναρωγοῦ καί συναντιλίπτορος καθεστῶτος διὰ τῆς ἀναστάσεως πνευματικῶν ἀναστημάτων, ὡς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καμπάλας κ. Ἰωνᾶς καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ρουάντας καί Μπουρούντι κ. Ἰννοκέντιος, καί διὰ τῆς ἀφειδωλεύτου παροχῆς πνευματικοῦ καταφυγίου εἰς πλῆθος Ἀφρικανῶν νεοφύτων, προσευχόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς αὐτοῦ ἐν χώρα ζώντων. Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη!

Ἐπὶ δέ τούτοις, εὐχόμενοι καί Ὑμῖν μακρομηρέουσιν, ἐν εὐλογίαις θείων θησαυρισμάτων καί δωρημάτων, διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι ἀγάπης καί τιμῆς ἐξειδιασμένης.

**Ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Ὁ Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Β΄**

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Κισάμου καί Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίῳ, ἀδελφῷ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ καί συλλειτουργῷ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, ἀσπασμόν ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Μετὰ λύπης βαθείας, οὐχ ἦττον ὁμως λύπης Κυρίου, ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ μακαριστοῦ πρώην Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου, ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ Ἡμῖν γενομένου καί προκατόχου τῆς ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καί πεφιλημένης Ἡμῖν Ἱερότητος.

Συμμετέχοντες εἰς τό κατά Χριστόν πένθος τῆς ὑμετέρας θεο-
σώστου Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου, εἰς τήν διακονίαν τῆς
ὁποίας ὁ ἐκλιπών Ἱεράρχης ἐπί πολλά ἔτη ἑαυτόν ἠνάλωσε ἐν ἔργοις
ἀγαθοῖς, πολλοῖς καί κοινωφελέσι, «περὶ ὧν ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ χρό-
νος διηγούμενος», προσευχόμεθα ἀπό τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου
Τάφου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐν χώρα ζώντων μετὰ
δικαίων καί ὁσίων, ὧν τήν βιοτὴν διὰ βίου ἀκριβῶς ἐζήλωσε.

Ἐφ' οἷς ἀποδίδοντες Αὐτῇ τόν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμόν, διατελοῦμεν.

**Ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Ὁ Ἱεροσολύμων Θεόφιλος ὁ Γ΄**

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Μετά συγκινήσεως ἐπληροφορήθημεν τήν ἐκ τῶν προσκαίρων
εἰς τὰ αἰώνια, ἐκδημίαν τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ
ἡμῶν μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ
Εἰρηναίου. Ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια δεικνύει ὅτι ὁ αἰδίδιμος οὗτος
Ἀρχιερεὺς ὑπῆρξεν ἀνύστακτος Ποιμὴν, φιλόχριστός λειτουργός τοῦ
Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου καί ἀκάματος συμπαραστάτης εἰς τὰς βιοτικές
ἀνάγκας καί τὰ κοινωνικά προβλήματα τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς Κρή-
της.

Ὅθεν, ἐπιθυμοῦντες ἵνα ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότη-
τι τὰς ὀλοκαρδίους συλλυπητήριους εὐχὰς ἡμῶν προσωπικῶς καί
τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, γνωρίζομεν ὅτι, θέλει συμμετάσχη ὡς
Ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἰς τήν Ἐξόδιον Ἀκολουθίαν τοῦ
μακαριστοῦ Ἱεράρχου, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Βελεστίνου
κύριος Δαμασκηνός.

Ἐπί δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τήν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν
Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Σεβασμιώτατε ἅγιε Κρήτης,

Ἐπί τῷ ἄκουσματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ πολιοῦ Μητρο-
πολίτου πρ. Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου εὐλαβῶς προάγο-
μαι διὰ τῆς παρουσίας, ὅπως ἐκφράσω Ὑμῖν καί τῇ περὶ Ὑμᾶς Ἱερᾷ
Ἐπαρχιακῇ Συνόδῳ τὰ θερμὰ συλλυπητήριά μου.

Ταπεινῶς προσεύχομαι εἰς τόν Κύριον τῆς δόξης, ὅπως ἀναπαύῃ
τήν ψυχὴν τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου Ἱεράρχου καί προκατόχου μου, ὅστις

πολλά προσέφεραν ἐν ἀφοσιώσει τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, ἐν τόπῳ φωτεινῷ.

Μετά βαθύτατου σεβασμοῦ.

Ὁ Γερμανίας Αὐγουστίνος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΜΠΑΛΑΣ & ΠΑΣΗΣ ΟΥΓΚΑΝΤΑΣ

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε καὶ ἀδελφέ συλλειτουργέ,

Κληῖρος καὶ λαός τῆς ἐπαρχίας Οὐγκάντα ἐπληροφορήθησαν τὴν «ἐν νόμῳ» ἐκδημίαν πρὸς Κύριον τοῦ σεπτοῦ καὶ ἀγαπητοῦ ἡμῶν πατρὸς Εἰρηναίου, πρώην Κισάμου καὶ Σελίνου.

Ἐκ μέρους τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καὶ ἐκ μέρους μου προσωπικῶς, ἀναγράφομε τὰ θερμὰ συλλυπητήρια ἡμῶν πρὸς Ὑμᾶς, ἀγαπητέ Ἀρχιεπίσκοπε, πρὸς Πᾶσαν τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Νήσου, καὶ πρὸς Ἄπαντα τὸν εὐσεβῆ Λαόν, ἰδίως δὲ τῆς ἐπαρχίας Κισάμου καὶ Σελίνου.

Ὁ ἀκάματος ἀγὼν τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος καὶ τῶν ἑλληνορθόδοξων πανανθρώπινων ιδεωδῶν θά μείνῃ ἀλυσμόνητος. Αἰωνία του ἡ μνήμη. Ὁ ἀξιομακάριστος πατὴρ ἡμῶν. Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Ὁ Καμπάλας καὶ Πάσης Οὐγκάντας ΙΩΝΑΣ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Μιά μεγάλη μορφή τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ πρώην Μητροπολίτης Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖος, ἐκοιμήθη σήμερα. Ἕνας πραγματικός Ἱεράρχης πού ὑπηρετήσε μέ ἀνιδιοτέλεια τὴν Κρήτη καὶ ταυτίστηκε μέ τό ποιμνιό του. Ἀφιέρωσε τὴ ζωὴ του στὴν ἀνάδειξη τῆς Πίστης καὶ τό μεγαλεῖο τῆς προσφορᾶς σέ ἐκείνους πού ἔχουν ἀνάγκη, βάζοντας τὴ σφραγίδα του σέ Οἰκοτροφεία γιὰ ἀπόρους, Γηροκομεία, Πνευματικά Κέντρα, Ἀνθρωπιστικά Ἰδρύματα καὶ Σχολές καὶ παραδίδοντας ἕνα πλούσιο πνευματικό καὶ συγγραφικό ἔργο. Ἡ Χριστιανισὺν θά τὸν τιμᾷ καὶ οἱ Ἕλληνες θά τὸν εὐγνωμονοῦμε».

Ἄντωνης Σαμαρᾶς
Πρωθυπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ-ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Εἰρηναῖος Γαλανάκης, ὑπῆρξε χωρὶς ἀμφιβολία μεγάλη μορφή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Κατόρθωσε νά φέρει τὴν

Ἐκκλησία κοντά στήν κοινωνία. Νά παντρέψει τήν Ἐκκλησία μέ τό λαό, τό λαό πού ἀγάπησε ὁ ἴδιος καί μέ τόν ὅποιο ἔζησε πολύ κοντά. Ταπεινός καί σεμνός σέ ὅλη του τή ζωή, μοιράστηκε μέ τό λαό τίς ἀγωνίες, τίς φτώχειες, τίς ταλαιπωρίες ἀλλά καί τίς ἐλπίδες καί τά ὄνειρα.

Νέος, ἀγωνίστηκε στήν Ἀντίσταση κατά τῶν Γερμανῶν. Φθασμένος Ἀρχιεπίσκοπος Δυτικῆς Γερμανίας, ὄρθωσε τό ἀνάστημά του τά μαῦρα χρόνια της δικτατορίας τῶν συνταγματαρχῶν. Δέ θά ξεχάσω ποτέ, τό λόγο πού ἐξεφώνισε τήν ἡμέρα πού ἔμπαινε στό Μητροπολιτικό ναό τῆς Γερμανίας. Εἶχαμε μαζευτεῖ ὄλοι οἱ ἐξόριστοι, ἀπ' ὅλα τά μέρη τῆς Εὐρώπης καί ὁ λόγος του, πού ἦταν ὕμνος γιά τήν ἐλευθερία καί τή δημοκρατία, μᾶς ἔδωσε παρηγοριά καί ἐλπίδα.

Μεγάλο ἦταν τό ἔργο πού ἔκανε, σέ ὅλους τους τομεῖς. Δέν ἦταν μόνο τό ἐκκλησιαστικό. Δέν ἀσχολήθηκε μόνο μέ τήν Παιδεία καί τόν Πολιτισμό. Ἀσχολήθηκε καί μέ τά ἄμεσα προβλήματα τῆς καθημερινότητας. Θυμᾶμαι, τόν καμμό του γιά τήν ἐρημωση τῆς ὑπαίθρου, ἦταν ὁ πρῶτος πού τό ἐπεσίμανε. Ἀναζητοῦσε ἐπενδύσεις, ἀναζητοῦσε διέξοδο καί ἐβλεπε μακριά. Καί εἶναι περίεργο πῶς ἕνας ἱεράρχης ἀνοίξε προοπτικές πού ἄλλοι οἰκονομικοί παράγοντες δέ μπόρεσαν νά ἀνοίξουν.

Γύρισε στή μικρή του Ἐπισκοπή, στήν ταπεινή Ἐπισκοπή ἀπ' ὅπου ξεκίνησε, ἀπό τήν ὁποία ποτέ δέ θέλησε νά φύγει. Πῆγε στή Γερμανία, διότι τοῦ τό ἐπέβαλλε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὅπου ἔκανε ἐξαίρετο ἔργο καί οἱ Γερμανοί ἀκόμα τό θυμοῦνται. Ἡ ψυχή του ὅμως ἦταν ἐδῶ, σέ αὐτή τή μικρή Μητρόπολη. Δώσαμε ἀγῶνα ὄλοι μας γιά νά μπορέσει νά ξαναγυρίσει πίσω. Καί δέ θά γυρνοῦσε ποτέ, ἂν δέν ὑπῆρχε ἡ ἀκαμπτὴ θέληση τοῦ λαοῦ νά ἔχει αὐτόν Μητροπολίτη.

Εἶχα τήν τιμὴ καί τή χαρά νά εἶμαι φίλος καί συνεργάτης του, πολλές δεκαετίες. Σήμερα κι ἐγώ μαζί μέ χιλιάδες πιστῶν τόν ἀποχαιρετῶ μέ ἀγάπη καί τιμὴ. Μία εὐχή μόνο θέλω νά διατυπώσω: Τό παράδειγμα καί τό ἔργο του νά γίνει παράδειγμα πρὸς μίμηση στοὺς ἐπιγενόμενους.

Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης τ. Πρωθυπουργός

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐκφράζω τή βαθύτατη θλίψη μου γιά τήν κοίμηση τοῦ Μακαριστοῦ πρώην Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου. Ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης θά ἀποτελεῖ ἕνα φωτεινό παράδειγμα σέ ὅλους μας, κατέχοντας ξεχωριστή θέση ὡς πνευματικός πατέρας.

Σέ ὅλη τή διάρκεια τῆς ἀρχιερατείας του ἀνέπτυξε ἀξιόλογο θρησκευτικό καί κοινωνικό ἔργο, ἰδρύοντας κοινωφελῆ καί πνευματικά

ιδρύματα, ἐνῶ ἀξιωματιώμενη ἦταν ἡ δράση του καί γιά τήν ὁμογένεια. Θά τόν θυμόμαστε μέ βαθύτατο σεβασμό γιά τόν δυναμισμό, τό πάθος, τήν ἀγάπη του πρὸς τόν συνάνθρωπο καί τήν προσήλωσή του στίς ἀρχές καί τίς ἀξίες τῆς Ὁρθόδοξης Πίστης. Αἰωνία ἡ μνήμη του.

Βαγγέλης Μείμαράκης
Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ - ΕΚΜ

Ὁ Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου, Εἰρηναῖος, τίμησε ὅσο κανεῖς τήν Ἐκκλησία καί τόν τόπο του. Σπουδαία προσωπικότητα, πρωτοπόρος στήν διδασκαλία καί τήν ὑπηρεσία τοῦ ποιμνίου του, ὑπῆρξε ἕνας ἀκούραστος ἐργάτης καί σύντροφος τῶν ἀδυνάτων. Ἡ ἀντιδικτατορική του δράση, ἡ προσφορά του στή δημιουργία ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης, τό σπουδαῖο κοινωνικό του ἔργο, θά εἶναι παράδειγμα γιά ὅλους στίς δύσκολες μέρες πού διανύουμε.

Ἀλέξης Τσίπρας
Ἀρχηγός τοῦ ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ὁ Μητροπολίτης πρῶν Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος, ὑπῆρξε μιά σπάνια περίπτωση λόγιου καί ταυτόχρονα λαϊκοῦ ἱεράρχη, θεολογικά βαθυστόχαστου καί κοινωνικά φιλοπρόδου καί μαχητικοῦ. Ἱεράρχης μέ δημοκρατικό ἦθος, καθαρῆ ἀντιδικτατορική δράση πού ἄφησε ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα του στήν ἐπαρχία του καί σέ ὅλη τήν Κρήτη ἀλλά καί στή Γερμανία, ὡς Μητροπολίτης τῶν ἐκεῖ Ὁρθόδοξων κατά τή διάρκεια τῆς δικτατορίας, μετατρέποντας τήν οὐσιαστική ἐξορία του σέ ἱεραποστολική καί κοινωνική διακονία ὑπέρ τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων.

Τά πολυάρθρα πνευματικά του τέκνα, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, ὅλη ἡ Κρήτη καί ὅλη ἡ Ἑλλάδα θά τόν θυμοῦνται πάντα μέ ἀγάπη καί σεβασμό.

Εὐάγγελος Βενιζέλος
Πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Ἕνας ξεχωριστός Ἱεράρχης, μέ σπουδαῖο κοινωνικό καί πνευματικό ἔργο, ἐκοιμήθηκε σήμερα. Ἀφιέρωσε τή ζωή του στούς ἀδύνατους, στούς ἄπορους, δημιουργώντας καί στηρίζοντας οἰκοτροφεῖα,

γηροκομεία, πνευματικά κέντρα, ἐνῶ εἶχε καί ἔντονη ἀντιδικτατορική δράση. Ἡ ἀπώλειά του εἶναι σημαντική γιά ὄλους τους Ἑλληνας, γιά τόν ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμό, γιά τήν Ὁρθοδοξία.

Φώτης Κουβέλης
Πρόεδρος τῆς ΔΗΜΑΡ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Σεβασμιώτατε,

Δεχθεῖτε παρακαλῶ τά συλληπτήριά μου γιά τήν ἐκδημία τοῦ Μακαριστοῦ πρώην Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τό παράδειγμα καί ἡ εὐχή του θά καθοδηγοῦν ὄλους μας, ιδιαίτερα ἐσᾶς πού τόν διαδεχθήκατε ἐπαξίως στό θρόνο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Μανοῦσος Γ. Βολουδάκης
Ἵφυπουργός Διοικ. Μεταρρύθμισης & Ἡλεκτρονικῆς
Διακυβέρνησης-Βουλευτής Χανίων

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ**

Σύμβολο ἀγῶνων καί προσφορᾶς στήν κοινωνία. Ἡ ἀπώλεια τοῦ σεβάσιμου Ἱεράρχη δημιουργεῖ σέ ὄλους ἕνα κενό, καί αἰσθανόμαστε ὅτι χάσαμε ἕναν ἄνθρωπο πού πρόσφερε πάρα πολλά στόν τόπο.

Κυριάκος Βιρβιδάκης
Ἵφυπουργός Ἀνάπτυξης, Ἀνταγωνιστικότητας, Ἵποδομῶν,
Μεταφορῶν καί Δικτύων-Βουλευτής Χανίων

ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ

Ὁ μακαριστός ἀποτέλεσε παράδειγμα, μέσα ἀπό τή ζωή καί τή δράση τοῦ πνευματικοῦ ὁδηγοῦ γιά ὄλους τούς πολῖτες πού ἀναζητοῦσαν τόν δρόμο γιά ἕνα καλύτερο μέλλον γιά τήν τοπική κοινωνία. Ὁ ἴδιος, ἐφοδιασμένος τόσο μέ τήν πνευματική σκευή πού τοῦ εἶχε μεταδώσει ὁ λόγος τῆς Ὁρθοδοξίας ὅσο καί οἱ εὐρύτερες σπουδές του, διατήρησε μιά ἀντίληψη τῆς χριστιανοσύνης ὡς πίστεως ἄρρηκτα συνδεδεμένης μέ τήν κοινωνική δικαιοσύνη. Συναίμα, καθόλη τή διάρκεια τῆς ζωῆς του ἐμπνεύστηκε ἀπό τίς ἀντιστασιακές παραδόσεις τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ καί ἀποτέλεσε μιά σταθερή φωνή υπεράσπισης τῆς δημοκρατίας καί τῆς εἰρήνης. Ἀπό τήν καταδίκη του σέ θάνατο

ἀπό τούς ναζί κατακτητές τό 1943, μέχρι τόν ἀντιδικτατορικό του ἀγῶνα καί τήν στάση ἐναντία στίς Νατοϊκές βάσεις, στό ὄνομα τῆς διεθνοῦς εἰρήνης καί τοῦ ἀφοπλισμοῦ, ὁ Εἰρηναῖος ἀποτελέσσε πρότυπο γιά ὀλόκληρες γενεές πολιτῶν τῆς Κρήτης. [...] Ὁ μακαριστός ἀφιέρωσε τεράστιες δυνάμεις καί μαζί τό πνευματικό του κῦρος γιά τήν σύσταση δεκάδων ἐγχειρημάτων συνεργατικῆς οἰκονομίας καί λαϊκῆς παιδείας. Τό ἴδιο τό πρότυπο τῶν ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης, ὅπως συγκροτεῖται μέσα ἀπό τό ἐγχείρημα τῆς Α.Ν.Ε.Κ. μετά τό ναυάγιο τῆς Φαλκονέρας, διαδόθηκε καί συγκρότησε ἕνα ἀναπτυξιακό ἀντιπαράδειγμα ἐν πολλοῖς καί ἐξαιτίας τοῦ ἔργου του. Γιά ὅλους ἐμᾶς σήμερα, πού ἀντιλαμβανόμαστε τήν ἀνάπτυξη ὡς μιά διαδικασία πού ἐνεργοποιεῖ τίς ἐνδογενεῖς δυνάμεις μᾶς κοινωνίας, τούς δικούς της πόρους καί τούς δικούς της ἀνθρώπους, μέσα ἀπό συλλογικά ἐγχειρήματα πού ἀποβλέπουν στό δημόσιο συμφέρον, ὁ Εἰρηναῖος ἦταν καί θά εἶναι πρότυπο.

Γιῶργος Σταθάκης
Βουλευτής Χανίων

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Σεβασμιώτατε,

Σᾶς ἐκφράζω τά εἰλικρινῆ μου συλλυπητήρια γιά τήν ἐκδημία εἰς Κύριον τοῦ Μακαριστοῦ πρώην Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου, Κυροῦ Εἰρηναίου.

Ὁ Μακαριστός θά ἀνῆκει πάντα στήν χορεία τῶν μεγάλων προσωπικοτήτων τῆς Κρήτης πού ἄπλωσαν τό φῶς τους σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα καί τήν Ὁρθόδοξη Οἰκουμένη. Ἦξερε πῶς νά κάνει δικό του πόνο, τόν πόνο κάθε ἀνθρώπου, ἀλλά καί πῶς νά δίνει ἐλπίδα σ' ἐκείνους πού δέν εἶχαν. Τό ἔργο καί τό παράδειγμά του ἄς καταυγάξει τό δρόμο μας.

Μέ σεβασμό
Γιῶργος Καλαντζής
Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων

ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἐνώσεως Συνδέσμων Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης πληροφορηθέν τήν κοίμηση τοῦ πολυσεβάστου Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου Γαλανάκη, συμμετέχει στό πένθος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καί τοῦ εὐσεβοῦς κρητικοῦ λαοῦ, πιστεύοντας ὅτι ὑπῆρξε ἕνα πρόσωπο πρότυπου Ἱεράρχου καί Ποιμένος, πού διηκόνησε ἀγαθᾶ καί πιστά

τό Θεό, τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο, πρὸς ὀφέλεια τοῦ τόπου μας. Εὐχεται δέ, ὁ Σταυρωθεὶς, Ταφεὶς καὶ Ἀναστάς Κύριος νά Τόν ἀναπαύσει στή χορεία τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν Του.

**Γιά τό Δ. Σ. τῆς Ἑνώσεως Συνδέσεων
Κληρικῶν Ἐκκλησίας Κρήτης
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Πρωτ. Ἐμμανουήλ Ἀνδριανάκης
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Πρωτοπρ. Νικόλαος Χριστοφοράκης**

ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Σεβασμιώτατε,

Τό Διοικητικό Συμβούλιο καί τά Μέλη τοῦ Παγκρήτιου Συνδέσμου Θεολόγων συμμετέχουμε στό πένθος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου, γιά τήν ἐκδημία πρὸς τόν Κύριο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου.

Ἐκ μέρους ὅλων τῶν θεολόγων τῆς Κρήτης παρακαλοῦμε δεχθεῖτε τά ὀλοθερμα συλλυπητήριά μας. Παρακαλοῦμε νά διαβιβάσετε τίς εὐχές καί τή συμπαράστασή μας στούς συνεργάτες καί τούς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου.

Εὐχόμαστε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός νά τόν κατατάξει στή Χώρα τῶν Ζόντων καί νά ἀναδείξει τή μνήμη του αἰώνια.

Μέ βαθύτατο σεβασμό.

**Γιά τό Δ.Σ. τοῦ Παγκρήτιου Συνδέσμου Θεολόγων
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Γεώργιος Στριλιγκᾶς
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Ἄντωνιος Δουνδουλάκης**

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΚΚΛ. ΣΧΟΛΗΣ ΚΡΗΤΗΣ "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ"

Στό σκίνωμα τοῦ πολυσεβαστοῦ Γέροντα ἀειμνήστου πρώην Μητροπολίτου Κισάμου καί Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου Γαλανάκη, πού διετέλεσε μαθητής, Καθηγητής καί Ὑποδιευθυντής τῆς Γεραρᾶς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης, οἱ πολυάριθμοι μαθητές του, οἱ ἀνά τά πέρατα τῆς Οἰκουμένης εὐρισκόμενοι σήμερον καί διακονοῦντες τό ἔργο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας μας καθὼς καί κάθε ἄλλη εὐλογημένη «ἐν τῷ τιμίῳ τοῦ προσώπου ἰδρώ-

τι» ἐργασία καί διακονία πού προάγει τόν κόσμο, τόν ἄνθρωπο καί τήν οἰκογένεια, γονατίζουν εὐλαβικῶς καί προσευχητικῶς τοῦτες τίς ὥρες, ἀναπέμποντες θερμή δέσηση πρὸς τόν Κύριο τῆς Ζωῆς, «ὅπως ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν Ἁγίων ἀνάπαυση ὄν προσέλαβε ἐκ τῶν πρόσκαιρων» καί ὅπως εἶν αἰωνία ἡ μνήμη Του.

**Ἐκ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Συνδέσμου
Ἀποφοίτων Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης "Ἡ Ἁγία Τριάς"
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
+ Πρωτοπρεσβύτερος
Ἀντώνιος Κ. Σαπουνάκης
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Ἰωάννης Μαυροδημητράκης
Δῆμ. Ὑπάλληλος**

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Ἡ συγκίνηση ὅλων εἶναι μεγάλη, μετά τήν ἀγγελία τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριστοῦ πρώην Μητροπολίτη Κισσάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου, ὅπως γενική ὑπῆρξε ἡ ἀγάπη πρὸς τό πρόσωπό του κατά τό διάστημα τῆς μακρᾶς διακονίας του.

Ὁ Μακαριστός πρώην Μητροπολίτης Κισσάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος ὑπῆρξε ἐξέχων Ἱεράρχης μέ πλούσια καί πολύπλευρη προσφορά μέχρι τά βαθιά του γεράματα, ἐνῶ μέ τή στάση ζωῆς του ἔστειλε ἕνα μοναδικό μήνυμα ἀγάπης καί προσφορᾶς. Μέ ἀνεξάντλητη ἐνέργεια ἀγωνίστηκε γιά τήν Ἐκκλησία καί τό ποίμνιό του, προσέφερε στόν τόπο γενικότερα μέ τή δημιουργία σχολείων, οἰκοτροφείων καί ἐταιρειῶν λαϊκῆς βάσης καί στό Πολυτεχνεῖο Κρήτης εἰδικότερα ἀπονέμοντας ὑποτροφίες στούς οικονομικά ἀδύναμους φοιτητές τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄφησε παρακαταθήκη τήν ἀγωνιστικότητα καί τήν πραότητα του. Ἐφυγε πλήρης σεβασμοῦ καί βαθιᾶς ἐκτιμῆσεως, ἀφήνοντας πίσω του δυσαναπλήρωτο κενό ἀγάπης πρὸς τό συνάνθρωπο, ἀλληλεγγύης καί προσφορᾶς.

Ἐκφράζομε πρὸς τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καί τούς οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

**Ὁ Πρύτανης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου,
οἱ Ἀναπληρωτές Πρύτανη, ὁ Ἀναπληρωτής Πρόεδρος
τοῦ Πολυτεχνείου Κρήτης**

**ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ**

■ ΑΠΕΡΟΙΜΑ
των "Χανιωτικών Νεών"

“Οποιοσδήποτε
λαός είναι λαός
του Θεού και
η Εκκλησία
έχει χρέος για
την οποιαδήποτε
μοίρα του ”

**Εκοιμήθη
ο ταπεινός Εργάτης
της Ορθοδοξίας**

Σε ηλικία 100 ετών κοιμήθηκε ο αρχαιότερος και πλέον φιλοκαθηγητής των Θεολογικών Σχολών της Χανιώτικης Ορθοδοξίας, ο ταπεινός Εργάτης της Ορθοδοξίας και αγνάτης πίστης πατριάρχης και ανειδίκευτος εργάτης της Ορθοδοξίας, ο οποίος υπηρέτησε με συνέπεια και αγάπη την Εκκλησία και τον λαό της Χανιώτικης Ορθοδοξίας.

- Σε ηλικία προκύβητα η σάρκα του
- Αύριο η εξόδιος ακολουθία στην Κισαμιο

301

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

**Μισεύγω, παραγέρνω σας,
παραγγελιά μεγάλη...**

Τσακωνάκης Νίκος, παραγγέλνει, για να παραγγείρει αμέτρητα, παραγγέλνεις με το στόμα σου.

Γράφοντας τον "Παραγγέλνεις" τον παραγγέλνει ο Νίκος Τσακωνάκης, ο οποίος είναι ο πατριάρχης και ανειδίκευτος εργάτης της Ορθοδοξίας, ο οποίος υπηρέτησε με συνέπεια και αγάπη την Εκκλησία και τον λαό της Χανιώτικης Ορθοδοξίας.

Ο Νίκος Τσακωνάκης είναι ο πατριάρχης και ανειδίκευτος εργάτης της Ορθοδοξίας, ο οποίος υπηρέτησε με συνέπεια και αγάπη την Εκκλησία και τον λαό της Χανιώτικης Ορθοδοξίας.

Όταν ο Θάνατος πληγώνει...

Κανείς δέν τόν περιμένει... Κανείς δέν τόν καλεῖ. Κι ὅμως ἔρχεται «ὡς κλέπτης ἐν νυκτί». (Θεσ. Α' 5,2).

Καί παίρνει τό παιδί ἀπό τήν κούνια καί τήν ἀγκαλιά τῆς μάνας. Τόν ἔφηβο ἀπό τό μαθητικό θρανίο. Τό σύζυγο ἀπό τό στεφάνι. Τόν κουρασμένο γέροντα ἀπό τό στρῶμα τῶν γηρατειῶν.

Εκεῖνος ἔρχεται...

Πότε ἀπό μιά ἀρρώστεια. Πότε ἀπό ἕνα ἀτύχημα. Πότε ἀπό μιά ἀνδρώπινη ἀφορμή. Πότε ἀπό μιά μυστηριώδη καί ἀνεξήγητη... αἰτία.

Κι ὅταν ἔλθῃ ἀρχίζομε τά δάκρυα καί τά "γιατί"...

Κλαῖμε τό ἀγαπημένο πρόσωπο. Κλαῖμε τήν ὑπαρξη πού χάθηκε, τά ὄνειρα πού σβήσανε. Κλαῖμε γιατί μᾶς ἔλειψε ἡ συντροφιά. Κλαῖμε γιατί χάσαμε τό στήριγμα καί τήν ἀπαντοχή μας. Κλαῖμε γιατί χάσαμε τήν ἀγάπη. Κλαῖμε τήν ἀνδρώπινη μοίρα.

Γιατί κόπηκε τό νῆμα; Γιατί δέν ὀλοκληρώθηκε ἡ πορεία; Γιατί σταμάτησε ἡ δημιουργία; Γιατί δέν τελείωσε ὁ ἀγῶνας; Γιατί ἡ ζωὴ πῆρε πίσω αὐτό πού μᾶς ὑποσχέθηκε; Γιατί δέν ἀπάντησε ὁ Θεός; Τί ἔγνων οἱ προσευχές καί τά τασίματα; Γιατί τό σύμπαν ἐγκαταλείπει τούς δικαίους στήν ὄρα τῆς ἀγωνίας των;

Ὁ ἀνθρώπος στεκε ἀνίσχυρος μπροστά στό μυστήριο τοῦ θανάτου. Καί ὁ Θεός συχνά σιωπᾷ στίς ὥρες τοῦ πόνου, ὅπως καί τότε πού ἀκούστηκε πάνω ἀπό τό Σταυρό ἡ κραυγή τοῦ Θείου Πόνου: «Ἡλί - Ἡλί λαμὰ σαβαχθάνι: Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί μέ ἐγκατέλειπες;» (Ματθ. κζ' 46). Ὑπάρχει μιά σιωπῶσα ἀγάπη πού δέν ἀπαντᾷ εἰς τούς θρήνους τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς: Ἀπαντᾷ ὅμως μετὰ τρεῖς ἡμέρες θριαμβευτικά στήν ἀυγή τῆς «μιᾶς τῶν Σαββάτων». Καί ἡ ἀπάντηση εἶναι τόσο θριαμβευτική: Ἀνάστασις καί Νίκη.

«Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περί τῶν κεκοιμημένων ἵνα μή λυπῆσθε καθὼς καί οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» (Θεσ. Α' 4,13). Πραγματικά ὅσοι δέν ἔχουν ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητος, συντρίβονται ἀπό τόν θάνατο τῶν ἀγαπημένων ὑπάρξεων καί μένουν ἀπαρηγόρητοι καί θλιβεροί. Ὁ θάνατος μπορεῖ νά μαράνη ὅλα τά ἀνῆ μπορεῖ νά σβύσῃ ὅλα τά

ὄνειρα τῆς ζωῆς καί νά μεταβάλλη τήν καρδιά μας σ' ἕνα
Φλιβερό νεκροταφεῖο.

Ὅμως ἐκεῖνοι πού μποροῦν σ' αὐτές τίς σκοτεινές στιγμές
νά σταθοῦν ὀρθοί καί νά κάμουν τήν ὁμολογία: «προσδοκῶ
Ἀνάστασιν νεκρῶν», ἐκεῖνοι μποροῦνε νά παρηγορηθοῦνε καί
ν' ἀκούσουνε τό γλυκύτατο λόγο: «οὐκ ἀπέθανε, ἀλλά κα-
θεῖδει» Λουκ. (ἡ' 52). Τόν εἶπε ὁ Ἀρχηγός τῆς Ζωῆς καί τοῦ
Θανάτου. Ἐκεῖνος πού νίκησε τό θάνατο, ἠμέρωσε τόν πόνο
κι ἔστρωσε μ' ἐλπίδα τούς δρόμους τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει μιὰ
γαλάζια ἐλπίδα, ἡ ἐλπίδα τῆς πίστεως, πού σκίζει τό σκοτάδι
τοῦ θανάτου καί προμηνύει τή Μεγάλη Αὐγή.

Μακάριοι ὅσοι κρατοῦνε τήν ἐλπίδα αὐτή κρυμμένη μέσα
στήν καρδιά των καί κάνουνε τόν πόνο των ἀγάπη καί θυσία.
Μιά ἀγάπη πού θά ἀνάβη τό καντήλι καί θά ψάλλη τό
Μνημόσυνο πάνω ἀπό τόν τάφο. Αὐτό τό ἱερό προσκλητήριο
τῆς ἀγαπημένης ψυχῆς μπροστά στό Θρόνο τῶν Οἰκτιρισμῶν
καί τοῦ Ἐλέους. Μιά ἀγάπη πού θά ἀγρυπνᾷ πάντα καί
θά στέλνῃ δῶρα καί χαιρετίσματα μέ τό ταχυδρομεῖο τῆς
φιλικῆς φιλανθρωπίας. Μιά ἀγάπη πού θά γίνεται Μυροφόρα καί
παρηγορήτρα, σκουπίζοντας τά δάκρυα τῶν ἄλλων. Μιά
ἀγάπη πού θά ζώνεται τ' ἄρματα τοῦ "νεκροῦ ἀδελφοῦ" καί
θά συνεχίξῃ τή μάχη. Θ' ἀποτελειώσῃ τό χρέος μέσα στήν
ἀνθρωπότητα, μέσα στόν κόσμο. «Ἡ ἀγάπη εἶναι πλειό δυ-
νατή κι ἀπ' τό θάνατο» (Παρ. Σολομῶντος).

«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καί προσελάβου Κύριε».

Κύριε, πᾶρε τούς ἀγαπημένους μας νεκρούς κοντά Σου.
Κοντά στό φῶς καί στήν αἰωνιότητά Σου. Ἐμεῖς ὅσο καί
νά τούς ἀγαποῦμε δέν μποροῦμε νά τούς συνοδεύσωμε πέρα
ἀπ' τό χεῖλος τοῦ τάφου. Πᾶρε τους κοντά Σου, στούς
χορούς τῶν ἐκλεκτῶν καί τῶν Ἁγίων Σου. Ἐκεῖ ὅπου «οὔτε
πένθος, οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος, οὐκ ἔσται ἔτι» (Ἀποκ. κá
5) Φύλαξέ τους ὡς τήν ὥρα πού θάρθωμε καί ἡμεῖς καί θά
γίνη ἡ Μεγάλη Ἀντάμωση μαζί των. Μαζί των καί Μαζί
Σου.

Καί στίς σπασμένες μας καρδιές ἀπό τόν πόνο τοῦ
θανάτου νά τίς γλυκάνῃς, Κύριε, καί νά δέσῃς τίς ματωμένες
πληγές μας.

Γιατί Σύ Εἶσαι ὁ Μεγάλος Γιατρός καί παρηγορητής. Σύ
ἤλθες «ιάσασθαι τούς συντετριμμένους τῆ καρδιά» (Ἠσαΐας).
Ἀμήν.

† Ὁ Κ. & Σ. Εἶρ.

Μακαρία ἡ ὁδός...

